

ХРИСТИАНСКИ СВѢТЪ

МѢСЕЧНО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ.

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ.
София. УЛИЦА „ВРАБЧА“ № 2.

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ :
За България лева 3 прѣдплатени.
Странство . 4 „

Съдържание:

	Стр.
1. Духътъ на отрицанието — Недѣл. училища	169
1. Идеалниятъ пастиръ	171
За младежта.	
3. Възможности въ отгървани минути	173
4. Изгубената Дума (продължение)	177
5. Конференцията на Еванг. работници въ Свищовъ	178
6. Прѣводачитъ на Библията на работа	179
7. НЕДѢЛНОТО УЧИЛИЩЕ	180
8. ВЖТРЪШЕНЪ ОТДѢЛЪ	182
9. ОТЪ ДАЛЕЧНИТЪ СТРАНИ	183

Духътъ на отрицание въ народнитѣ училища и какъ може да се ограничи той.

VII.

Недѣлнитѣ училища сж най-доброто сръдство за
ограничение отрицателния духъ въ училищата.

Всѣкой, който е ималъ случай да посѣти многолюдния градъ Лондонъ или кой да е другъ — по-голямъ или по-малкъ градъ въ Велика Британія, той е забѣляжилъ на Св. Недѣля сѣдѣ пладне голѣми тълпи съ стотици и хиляди момчета и момичета да се движатъ пазъ улицитѣ и да пълнятъ църковнитѣ помѣщения. Каква цѣль се постига съ това дѣтско движение? Това е тѣй наречениятъ институтъ на Недѣлнитѣ училища, дѣто младото поколение всѣка Св. Недѣля се поп съ въроучение посредствомъ методично изучаване на Св. Писание. Основанъ за прѣвъ пътъ прѣдистопи десетъ години, отъ нѣкой сп англичанинъ

Робертъ Ренкъсъ, този институтъ днесъ е проникналъ въ всичкитѣ протестански страни въ Европа и Америка, и брои по вече отъ 80 хиляди училища съ нѣколко милиона ученици. При всѣка църква и енория има по едно недѣлно училище, раздѣлено на нѣколко класа спорѣдъ възрастта и развитието на дѣцата, дѣто опитни и благочестиви учители и учителки драгово но се подвизаватъ, и съ помощта на практични, усъвършенствувани методи прѣподаватъ международнитѣ библейски уроци. Чрѣзъ питання и отговори, въ сръдцата на дѣцата се посѣватъ сѣмената на християнскитѣ добродѣтели. Като прѣминаватъ всѣка година въ погорнитѣ класове покрай въроучението, дѣцата неусѣтно разширяватъ своитѣ познания по история и география, но най-главно отъ всичко, тѣ се напояватъ съ християнски духъ и образуватъ своя младежки характеръ чрѣзъ усвояване спасителнитѣ истини на християнството. Тѣй обучава на отъ недѣля на недѣля, младежта чрѣзъ недѣлното училище се приучва и на благотворителност и ранна християнска дѣйност у дома, въ училището и въкъ по улицитѣ. Съ течение на врѣме недѣлното училище се обръща на сжицинеки контингентъ за услужване живота и дѣйността на църквата; тѣй като нѣкогашнитѣ дѣца — момчета и момичета въ класовѣ на недѣлното училище, сега сж станали дѣятелни мъже и жени между членството въ църквата и обществото.

Едно истинско напръдничаво недѣлно училище държи винаги агресивно-настъпателно направление. Тукъ и учители и ученици неуморно работятъ да събератъ нови ученици и да образуватъ нови класове не само измежду дѣцата на заможнитѣ и благородноститѣ, но главно пазъ сръдцата на бѣднитѣ, уличнитѣ и празно скитающа тѣ се. Крайно печална, но сжщеврѣмонно необикновено интересна

картина е да видите подъ покрива на недѣлното училище събрани отъ улицата група окжсани, немощи, боси и съ животински инстинкти момчета, които сж изгубили всичко друго освѣнъ човѣшкия си образъ! Да се възпитаватъ за седмици и мѣсеци тѣзи разюздени и ниско паднали същества и да се възвърнатъ къмъ човѣшко достойнство, не е лесна работа, но недѣлното училище като духовно морално прѣобразователната сила е постигнало удивително блѣскани резултати. Чрѣзъ благодатнитѣ срѣдства въ недѣлнитѣ училища **хиллади момчета и момичета** сж били изтрѣгнати отъ ноктитѣ на порока и развалата и сж се ухватили къмъ честенъ и добродѣтеленъ животъ. По-къргително нѣщо е да наблюдавате какъ подъ влиянието на недѣлнитѣ уроци изъ живота на Спасителя грубитѣ прави и злитѣ пориви у дѣцата постепенно изчезватъ; тѣ ставатъ кротки, търпѣливи и любознателни; а дѣлою на прѣобразуването на сърдцето и характера единъжъ почнато, то не закѣснѣва да се отрази и въ външния имъ изгледъ! Дѣцата почватъ да идатъ на недѣлното училище не както по напрѣдъ, но счеласани, измити и прибрани! Чудесна промѣна!

Ролята на недѣлно-училищния институтъ въ прѣдпазването на младежта отъ безвѣрие и поквара е толкова осезателна и общепризната между англосаксонскитѣ народи, щто го сѣпчатъ за жизнена необходимостъ и го поставятъ на равна нога съ църквата и нейнитѣ служби. Но ако и да недѣлното училище се счита като изданка, или отразъ на църквата, то не е изключително дѣло на църковнитѣ свещенослужители. Въ него зематъ участие като надзиратели, учители и учителки най-благочестивитѣ и най-приспособенитѣ измежду мирянитѣ въ енорията. Сѣдии, адвокати, редактори, списатели, държавни мъже, търговци, банкери и разни други и отъ двата пола, численци се къмъ най-отбраното общество, съ готовност приематъ да обучаватъ по единъ класъ въ недѣлното училище. Нѣщо по вече отъ това: за да упражнятъ по-силно влияние надъ своитѣ ученици и за да ги заинтересуватъ повече въ дѣлото на недѣлното училище, покрай другата си работа прѣзъ седмицата, запознаватъ се съ родителитѣ имъ и съ домашната обстановка, и по този начинъ схващатъ най-добрѣ духовно-моралнитѣ нужди на дѣцата.

Заслужава да се отбѣлѣжи, че благодарение на мисонерската дѣятелностъ прѣзъ втората половина на деветнадесетия вѣкъ, недѣлното училище е било присадено и то съ грамаденъ успѣхъ между християнскитѣ общности по всичкитѣ крайща на земята. Днесъ страни като Китай, Япония, Корея, Индия и др. броятъ всѣка съ стотини нед. училища, които се посѣщаватъ отъ хиллади ученици и отъ двата пола. Правн силно впечатление, че и католическата църква въ Америка се е видѣла

принудена да въведе недѣлно-училищния институтъ. Прѣдъ видъ на трѣскавата дѣятелностъ отъ страна на евангелскитѣ църкви за прѣуспѣването на недѣлно-училищното дѣло, католическото духовенство не искало да остане надирѣ; то усвоило същата система за обучаване дѣцата въ истинитѣ на Словото Божие, и придобититѣ успѣхи били повече отъ насърчителни.

Изложихме тукъ на кратко историята, развоия и напрѣдѣка на недѣлното училище съ единствената цѣль да посочимъ, че при днешното гибелно състояние на нашата младежъ въ училищата и вънъ, въвеждането на същата недѣлно-училищна система въ енорията на всѣка православна църква е повелителна нужда и най-сполучливо срѣдство, за да се прѣвъзмогне на отрицателния духъ въ училищата. Ние сме повече отъ увѣрени, че *мнозини* измежду свещенослужителитѣ ще погледнатъ съ неприязнь къмъ идеята за недѣлно училище въ православната църква. Не ще да е чудно, ако тѣ го сѣчатъ за цѣла ересь, или странно нововъведение, което заслужава съ единъ замахъ да се захвърли на страна като протестанска работа! При всичко това ние мислимъ, че не ще бжде безъ мѣсто ако внушимъ нѣколко причини, за които не би трѣбвало да се погледне тѣй лекомислено на въпроса. *Първо*, ученето на Словото Божие отъ Вѣхтия и Новия Завѣтъ напълно се сходя съ идеята за недѣлното училище. Второзак. 6: 2—7; 2 Тим. 3: 15. *Второ*, че тази идея въ нищо не противоречи на тѣй нареченитѣ апостолски правила и на кое да е отъ ученията на православната вѣра; *трето*, фактътъ, че този институтъ въ продължение на 150 години е билъ туренъ на опитъ и е далъ блестящи резултати, както между най-културнитѣ християнски народи тѣй и между възраждающитѣ се въ наше врѣме е достатѣчна гаранция, за да възприемемъ идеята и ние въ малката България; и *четвърто*, до сега нито Св. Синодъ, нито редакторитѣ на „Църковенъ Вѣстникъ“ нито кое да е друго духовно списание не се е явило да посочи нѣкое друго по-практично и по-ефикасно срѣдство за ограничаването на безвѣрическия духъ и моралната развала между младежта. Имаме достатѣчни основания отъ миналото да се боимъ и прѣдполагаме, че отъ неофициалнитѣ разисквания на Архиперейския Съборъ прѣзъ миналото лѣто досѣжно отрицателния духъ въ училищата, нищо нѣма да излѣзе. По всичко изглежда, че младежта ще отиде отъ злѣ на по-злѣ поради самата причина, че „вехтитѣ“ мѣхове не сж въ състояние да побератъ „новото вино“ — да обгърнатъ новитѣ идеи и да отговарятъ на свърѣменитѣ нужди. Прѣдъ заслугитѣ на църквата въ миналото за упазването на народа отъ прѣтопяване и поглъщане, ние всица благоговѣемъ, но днешната ѣ неподготвеностъ, пасивно бездѣй-

ствие като морализаторска сила за спасението на младежта, ние не можем да извинимъ. Казахме въ миналия брой, ще споменемъ и сега сѣщия горчивъ фактъ, че освѣтъ общитѣ служби, на които съвсѣмъ малцина присѣствуватъ, църквата абсолютно нищо не върши, нищо не прѣдприема, ни съ слово ни съ дѣло за духовната просвѣта на погиващата младежъ. Общъ поплакъ се чува отъ крайно развалени момчета въ по-големитѣ и въ по-малкитѣ градове, вчерашни дѣца, които пушатъ, пиятъ, сквернословятъ, крадатъ и пълнятъ полицейскитѣ участъци; но видѣлъ ли е нѣкой до сега *духовнитѣ пастири* да се доближатъ до тѣзи паднали момчета въ улицитѣ, да ги потърсятъ въ домоветѣ имъ, или да ги споделятъ съ бащински увѣщания въ участъка? Никога! Прѣзденъеси случайно посѣтихме V-я участъкъ въ София, дѣто се намира единъ отъ столичнитѣ затвори. Каква сѣрдцераздираателна картина! Помѣщенията бѣха буквално натъпкани съ младежи — арестанти, нѣкои добръ облѣчени и съ интеллигентъ изгледъ; но каква тѣжа облѣ сѣрдцето ни когато загледахме въ една слабо освѣтлена стая на долния етажъ 15-на момчета отъ 12 до 17 год. възраст, затворени тамъ като животни ужъ за наказание и поправление въ една атмосфера и физически и морално, отровна! Какъвъ позоръ, каква подигравка съ човѣшката сѣдба! А тѣзи тѣй напуснати и отъ всѣкиго забравени момчета биха могли да се поправятъ и съвзематъ, ако се турѣха въ единъ изправителенъ домъ и се поеха редовно съ християнското учение. Но кому надлежи, най-вече, да изгълни тази длѣжностъ ако не на призванитѣ отъ Бога за тази цѣль духовни пастири?

За сега духовенството на българската православна църква е всецѣло обзето съ въпроса за повишение на заплатата, дали слѣдъ задоволителното уреждане на поминѣчния въпросъ ще настане една епоха на духовно съживление и усиленъ религиозна дѣятелностъ въ редоветѣ на православния клиръ, остава да се види, но има едно утѣшително явление въ страната ни и то е, че духовно народътъ се пробужда и врѣмето не е далечъ, когато той ще издигне гласа си и самъ ще се застъпи за удовлетворение на религиознитѣ си нужди. Развоятъ на събитията въ Испания и Португалия, дѣто църквата за вѣкове е държала народа въ духовни окови и суевѣрие е крайно поучителенъ. Идентъ си пробиватъ пътъ съ немомвѣрна бързина и денътъ не ще закъснѣе да дойде, когато парламентитѣ въ Петербургъ, Букурвицъ, София, Бѣлградъ и Атина тържествено ще прогласятъ раздѣлението на църквата отъ държасата, или другояче казано. „Свободна църква въ евогодна държава.“

Идеалниятъ пастирь.

Като говоримъ за идеалния пастирь, добръ ще е да имаме ясно понятие за значението на думата идеаленъ. Тази дума е прилагателното на грѣцката дума „идеа“, чистото оригинално значение е виждане; не обаче виждане само на нѣкои материални прѣдмети съ тѣлеснитѣ очи, но виждане хубостта и съвършенството на качества на онѣзи прѣдмети, които разумътъ създава за подражание и осъществление. Мисля, че не ще е погрѣшно, ако се каже, че идеалното, относно съвършенитѣ нравствени и духовни качества, е непостижимо за несъвършения човѣкъ и ще си остане идеално, т. е. въ видѣния, когато идеалното относно материални нѣща може, до голѣма степенъ да се осъвършенствува. То, обаче, може винаги да стои прѣдъ очитѣ ни като прѣдметъ за чисто подражание и постигване ние трѣбва да полагаме най-големитѣ старания. Въ идеалния пастирь ние нѣма да търсимъ тѣлесна красота, луксозно облѣкло, или изтънчени маниери; но онази душевна хубостъ, която доказва, че човѣкъ е създаденъ по образъ и подобие Божие.

До този часъ въ живота си азъ не съмъ видѣлъ идеалния пастирь, какъвто го разбирамъ, че трѣбва да бѣде. Потърсихъ го въ себе си, но не го намерихъ. Потърсихъ го въ многото пастири, съ които съмъ се срѣщалъ, и тамо го нѣма. Потърсихъ го въ страницитѣ на Св. Писание — и тамъ не се намери. Всички, съ които съмъ се срѣщалъ, за които съмъ слушалъ, или челъ, сѣ били далечъ отъ идеалния пастирь и тѣ съ скръбъ на душата си сѣ изповѣждали тази истина. Единъ казва: „Горко ми . . . понеже съмъ съ нечисти устни“. (Ис. 6: 5). За нѣкои се казва: „Пастиритѣ станаха прѣстѣпници противъ мене . . . не потърсиха Господа . . . погубватъ и разпрѣснватъ овцитѣ на паството“. Другъ казва: „Знаемъ, че законътъ е духовенъ, а пъкъ азъ съмъ плѣтенъ, продаденъ подъ грѣха . . . не правя това, което иша, но онова което мразя, него правя . . . „Ако това е опитността на характеръ изъ Св. Писание, нашата сигурно ще бѣде погорчива. Но колкото и да е скръбно, че между смъртнитѣ нѣма идеаленъ пастирь, радостно и утѣшително е, че ние имаме идеалния пастирь въ лицето на И. Христа. Нѣкой си е казалъ, че винаги ще има широко разстояние между практическата и идеалната опитностъ, и ние можемъ да кажемъ, че винаги ще е неизказано голѣма разликата между идеалния пастирь, И. Христа, и идеалния, ако може тѣй да се нарече, човѣкъ — пастирь. Обаче намъ е заповѣдано да растемъ въ Негово подобие, и нужната за това благодать е общана. Въ разискването на този въпросъ, нека погледнемъ на идеалния пастирь въ отношение къмъ: I. Христа; II. Църквата и свѣта; III. лично къмъ самото него. I. *Идеалниятъ пастирь трѣбва да има пълно лично познание съ Христа*. Пълно, казвамъ, защото самиятъ фактъ, че той носи названието пастирь, показва, че той има познание съ Христа. Но то може да бѣде само отчасти, повърхностно. Възможно е да има пастири, които научно и краснорѣчиво да проповѣдватъ Христа — учението му, чудесата му, смъртта и възкрѣсенieto му — но не и Самото Него, защото не сѣ напълно запознати съ него. Никой не може да служи нѣкому нито може да го прѣпорѣча на други, ако самъ не го познава добръ. Но какъ може да се придобие пълно познание? Когато слушаме за нѣкой човѣкъ, четемъ писмата му и биографията му, имаме прѣдъ себе си портрета му и го познаваме до нѣкъдѣ. Когато четемъ запискитѣ на четиритѣ евангелисти и нѣкои отъ посланията, ние имаме прѣдъ себе си портрета на Христа, ние го виждаме съ душевнитѣ очи, ние го познаваме. Но и въ единия и въ

другия случай това е само частично познание. Пълно познание се придобива чрез постоянно съжителство и голяма интимност — когато човек живее, движи се и съществува във Христа, и не живее вече той, но Христос живее в него. Само по този начин може да се узнае чудесната Христова любов и неговото съвършенство във милост, благодат и светост; само тогава може човек да види тези съвършени — или ако щете идеални — характеристики на Христа, да ги възлюби и обеме и само тогава може той да препоръча Христа по най-добрия и прелестен начин на хората.

2. *Въпра.* Не е възможно човек да има външно едно-съвършено непознато лице. Възможно е да има малко външно външно, който му е бил препоръчен за външен, с когото се е срещал сегиз тогиз и е имал земяне-даване по някога; но пълна външност може да има само след пълно познание и дълго съжителство, защото само тогава се узнава истинския характер. Можеха ли учениците да се съмняват във Христовата сила надъ природата, след като той умири бурята и морето само със една реч? Можеха ли да се съмняват във силата му надъ болести, зли духове и самата смърт, след като той изцели хроми, клосни, прокажени, разслабени, изгони нечисти духове и възкреси мъртви? Можеха ли да се съмняват във нежното му сърце и любовта му душа, след като го чува да казва: „Жал ми е за народа,“ след като го видях да плаче за Иерусалим и след като го видях да пролещ кръвта си на ужасния кръст за спасението на този грешен свят? Можеха ли да се съмняват във силата и готовността му да прости и да спаси, след като го чува да казва: Прощават ти се греховете ти, или си и не съгрешаваш вече“ и „Истина ти казвам, днес ще бъдеш съ мен в рай.“ Не! Той го добре знае и има пълна външност в себепожертввателната му любов и външната и готовността му да прости и спаси. И тази тяхна външност ги направи да проповядват Евангелието му по всички свѣти и да положат живота си за него. Идеалният пастирь има и трябва да има такава външност във Христа, защото той знае от лична опитност, че Христос е дал на смутената му душа онзи мир, „който превъзхожда всяко знание;“ че той е снел от него товара на греха и му е дал почивка; че той е бил негов цѣл, от който сж отскачали огнените изкушители стрѣли на лукавия, и че той може да го съхрани безгрешен и да го постави непорочен във радост пред неговата слава. И той може тържествено да извика съ великия апостол: „Зная въ кого съм повѣрвал и увѣрен, съм, че е силен да унази залога мой до онзи ден.“ Съ таква външност пастирът ще може да застане пред хората и неустрашим, силен, убѣдително да им проповѣда Христа. Добре е да знаем, че проповѣждането ще бъде губене време, биене въздуха, ако се говори никакъ съ съмнение, нерешително и се дава впечатление на слушателите, че самият говорител не вѣрва въ това, което говори.

3. *Молитва.* За да може пълното познание да се крѣпи и принася потребната полза, за да може и външната да се не разколебава, необходимо нужно е пастирът да има постоянно съобщение съ Отца на духовете ни. Молитвата — наречете я безжичен телефон — трябва непрекъснато да носи пред Престола на Благодатта копиежителна на душата, мжнотини и прѣятствията въ спасителната работа и да иска свѣтъ, ръководство, подкрѣпа и благословение. Христос, добрият пастирь, ни остави велик примѣръ за това. Макаръ, че самъ божественъ, той прѣкарваше много време въ съобщение съ Отца чрез молитва. Единъ отъ Евангелистите ни казва, че той се молил еднаж цѣла нощ. Преди прѣображението на го-

рата той се моли, и преди да извърши великото дѣло на нашето спасение на кръста, той се оттегля три пѣти отъ своите ученици въ Гетсиманската градина и се моли до като кървавъ потъ потече отъ лицето му. Ние нѣмаме ни най-малко съмнение, че въ молитвата той намираще най-голямо наслаждение и чрез нея черпѣше сила, чрез която побѣди Сатана и извърши най-великото дѣло на свѣта — спасението на грешния човекъ.

Въ старовѣрменните Божии служители, които чрез молитва свалиха огънь отъ небето, заключиха небето и дъждъ не валѣ, и извършиха много други велики дѣла, ние имаме добър примѣръ за подражание. Пастирската работа е толкова важна, трудна и деликатна, што за правилното ѝ и сполучливо извършване, особно Божие при- сѣствие и ръководство сж потребни.

II. Нека погледнемъ сега на идеалния пастирь въ отношението му къмъ църквата и свѣта.

1. Ще забѣлѣжа на първо мѣсто, че той трябва да бъде съчувствителенъ. И. Христосъ каза за себе си: „И когато бѣда азъ възвизнахъ отъ земята, ще привлѣка всички при себе си.“ Тази чудесно привлѣкателна сила на Христа произлиза отъ всемирното му съчувствие. У него нѣма лицепрѣятие, той третира еднакво всички класи. Къмъ бѣдните, които неможеха съ нищо да му се отплатятъ, той бѣше много неженъ; но това не го направи да бъде по-малко неженъ и съчувствителенъ къмъ богатите, които можеха да му даватъ и угощения по някога у дома си. Той бѣ еднакво съчувствителенъ къмъ своите сънародници, както и къмъ римския стотникъ, самарянката, и сиропалистинката, макаръ че тѣ бѣха чужденци, прѣзирани отъ еврейския народъ. Христовото сърце бѣ пълно съ любовъ и съчувствие къмъ всички: богати и сиромаси, голѣми и малки, свои и чужди. И до когато тоя свѣтъ съществуваша, съ своите милионни страдалци, Христосъ ще си остане единствения велик магнитъ, който ще привлѣка хората поради своето съчувствие. Пастирът е призванъ да върши Христовата работа, като ходи по Неговите стѣпки. Като човекъ на лице, къмъ него ще се простиратъ най-много рѣчи за помощъ; съ него ще се искатъ свѣти; предъ него ще се откриватъ тайни, които измѣчватъ душата; отъ него ще се изискватъ услуги, които не падатъ въ сферата на неговата дѣятелностъ. Всички тези изисквания той не ще да може да изпълни; а ако той е „хитъръ като змия, и незлобивъ като гълъбъ“; даже въ отказа си, той ще изправи впечатление, че не е лишенъ отъ добра воля и съчувствително сърдце. Горко на онзи пастирь, който покаже съ поведението си, или даже на когото излѣзе име, че е коравосърдеченъ човекъ. Неговата полезностъ е осакатена. Нека помни всякой пастирь, че нито многото му знание, нито голѣмото му краснорѣчие, нито нѣкое отъ личните му качества, колкото важни и да сж тѣ, не ще могатъ да привлѣкатъ хората къмъ него, и следователно къмъ Христа, ако той не прѣтѣжава истинско христоподобно съчувствие въ всякога, въ всякъ и къмъ всички.

2. Той трябва да бъде съобщителенъ. Естественниятъ резултатъ отъ съчувствието е съобщителностъ. Шо накара Христа да се движи изъ села и градове, по сѣборища, синагоги и празненства? Шо накара апостолите да се прѣсѣнатъ по разни страни и въ гладъ, голота, биене, затвори да проповѣдватъ Евангелието? Нищо друго освѣн голѣмото имъ съчувствие къмъ хората, които загиваха поради липсата на знание. Пастирътъ трябва да ходи по Христовите стѣпки. Неговата работа е между хората и между тяхъ той трябва да се движи. Ако се затвори цѣла седмица въ занимателната си стая, да чете и пише, той може да излѣзе на амвона въ Недѣля съ двѣ добри стѣкмени слова, но тѣ може да не сж точно споредъ нужди

тъ на служителитѣ. Като се движи между хората, той ще срѣщне мнозина по-учени и по-духовни отъ себе си и ще се възползува отъ знанието и християнската имъ опитност. Той ще узнае истинскитѣ имъ пужди, слабоститѣ, скърбитѣ и болкитѣ имъ, и ще може да ги подкрѣпи, утѣши и излѣчи бѣдсамъ върху нараненитѣ сърца. Чръзъ съобщителностъ, той ще се запознае добръ съ паството си, малки и голѣми, и съ мнозина, които сж вънъ отъ кошарата. По този начинъ той ще може да изучи характера имъ, да спечали довѣрнето имъ и чръзъ Божи ята благодать, да ги привлѣче къмъ Христа. Единъ пастиръ, който се движи между хората е също като единъ земеделецъ, който хвърля сѣмето си върху неразорана нива.

3. Той трѣбва да бѣде търпѣливъ. Въ всѣки сфера на живота случватъ се твърдѣ често нѣща, които туратъ на върховни изпити търпѣнието на човѣка. Въ честитѣ стѣлкнновения на разнитѣ интереси, стариятъ човѣкъ застава съ голѣма мощъ и настоява на правата си. И тогавъ, именно, се показва нуждата отъ онази християнска благодать, която се казва търпѣние. Пастирѣтъ, чиято дѣятелностъ се ограничава почти напълно въ духовното поле, ще има рѣдко случай да показва търпѣнието си въ свѣтския работи, когато въ собствената му процесия това може да бѣде катидневна случка. И струва ми се, че той ще бѣде полаганъ на най-голѣма изпития отъ собственото си паство. Въ църквѣ а му ще има хора слабодушни, слабовѣрни съ необузданъ езикъ. Тѣ ще влияятъ отъ разни глѣбни учения, ще оскверняватъ Господния день, ще отсѣкватъ отъ дома господень, ще се одумватъ едни други, ще критикуватъ пастира съ врѣме и безъ врѣме и ма да приематъ никакъвъ свѣтъ. Всички тѣзи нѣща и много други тѣмъ подобни, сж отъ естество да изнерпятъ търпѣнието и на единъ праведенъ Навъ. Но пастирѣтъ трѣбва да търпи. Всѣка негова дума била тая за свѣтъ, направление или изобличение трѣбва да бѣде доорѣ прѣтеглена прѣди да се изговори. Всѣко негово дѣло трѣбва да бѣде добръ обмислено прѣди да се извърши. Той трѣбва два пѣти да мѣри, на третия да крон. Той трѣбва съ прѣдпазване да ходи; не както глумавъ по като прѣждъръ: благъ, кроткъ, незлобивъ, търпѣливъ, той трѣбва да подражава Спасителя, „който укоряванъ, укорение не отворѣше, като страдаше не заплашване, но прѣдаваше себе си на тогозъ, който сжди праведно“.

III. И азъ поглѣ нека погледнемъ лично на него.

I. Той трѣбва да е посветенъ само на една работа. Слѣдъ като остави дѣководѣлницата на Иосифа, Исусъ гнкога не се инсрументитѣ въ ржцѣ. Слѣдъ като оставиха мржжѣ си апостолитѣ се прѣдалоха напълно на новата си работа съ рѣшенне да не знаятъ нищо друго между човѣцитѣ освѣнъ Христа и него разпѣтъ. Пастирската работа е толкова важна и трудна, щото ти изисква всичкитѣ му сили и всичкото му врѣме. Ни кой човѣкъ, който практикува 99 запаяти, не е осъвършенствувалъ нѣкой отъ тѣхъ. Свѣтътъ дѣлжи само на специалиститѣ разни усъвършенствувания и открития. Пастирѣтъ не може да бѣде търговецъ, прѣдприемачъ, механикъ, учителъ, земеделецъ и пр., безъ да урони прѣстижа си и да поврѣди на работата си. Разбира се, че като човѣкъ и гражданинъ, той може и трѣбва да се интересувъ въ общественитѣ работи, въ политиката, наукитѣ, изкуствата, но не до такава степенъ, щото пастирската му работа да му стане тежестъ и отвращение. Къмъ тѣзи нѣща той трѣбва да обръща само толкова внимание, колкото ще му спомогне да черпи прѣсни пояснения за провѣдитѣ си. Тѣ ще му станатъ тогава като отворена книга, отъ която да придобива знание и сила.

2. Той трѣбва да бѣде приспособенъ за работата си. Какво нещастие за единъ човѣкъ да посвети себе си само на една работа, а да не е добръ приготвенъ за нея. Той скоро ще фалира. И. Христосъ видѣ нуждата отъ пълно приспособление и за това дѣржа при себе си ученицитѣ цѣли три години. Тѣ трѣбваше да слушатъ думитѣ му, проповѣдитѣ му и да гледатъ обходата и начина на работата му между човѣцитѣ. Великиятъ Ап. Павелъ, който бѣ седѣлъ при позѣтъ на Гамалиила и нестѣмѣно бѣ единъ отъ най-ученитѣ въ негово врѣме, почувствува, че за новата му работа трѣбваше особено приспособление и съ тази цѣль се оттегли за дълго врѣме въ Арабия. Истинскиятъ търговецъ знае, какъ да постѣпва съ клиентитѣ си. Щомъ влѣзатъ въ дюкяна му, той като че познава мислитѣ имъ и ги такарва да купятъ нѣщо. Истинскиятъ докторъ изведнажъ прави диагнозата на болеститѣ и дава необходимия цѣръ. Истинскиятъ адвокатъ лесно схваща фактитѣ на едно дѣло и го спечелва. Така е и съ всички сполучливи практиканти въ професитѣ имъ, защото сж добръ приготвени и приспособени. Така трѣбва да бѣде и въ пастирската работа. Пастирѣтъ трѣбва така да е приготвенъ и приспособенъ чръзъ четене, наблюдение, слушане и срѣщи съ човѣцитѣ, щото да знае кога, дѣ и какъ да ги срѣщне, убѣди и придобие за Христа.

Не мисля, че съмъ далъ много видѣлина по този толкова важенъ прѣдметъ. Върху всякой отъ изброенитѣ пунктове може да се говори на дълго и при всѣкой отъ тѣхъ може да се притурятъ много повече. Но ако съмъ сполучилъ поне да ви посоча кжизата, вие сами можете да намѣрите вратата; и ако съмъ ви далъ поне нѣкое внушение, всѣкой отъ васъ може да гради върху него за себе си.

Идеалниятъ пастиръ ние имаме само въ лицето на И. Христа. И ако всякой отъ насъ се старае вѣрно да върви по неговитѣ стѣпки, като живѣе въ Христа, чръзъ Христа, и за Христа, той не може да не напредне въ онѣзи свѣтли качества, които трѣбва да притежава идеалниятъ пастиръ. Благода но и свето е нашето звание. Богъ да ни дава благодать достойно да носимъ името и вѣрно да изпълняваме пастирскитѣ си длѣжности.

Русе, Септ. 16, 1910 г.

П. Тодоровъ.

За Младежъта

O. S. Marden.

Въможности въ отървани минути.

Обичашъ ли живота? Тогава не разпѣлявай, врѣмето, защото това е материята, отъ която е направенъ животътъ.

Франклинъ

Самата вѣчностъ не може да възстанови загубата, нанесена отъ една минута.

Древенъ поетъ.

Periunt et impulantur, — часовѣтъ изчезватъ и се слагатъ за наша смѣтка.

Надписъ върху единъ слънчевъ часовникъ въ Оксфордъ.

Убивахъ азъ врѣмето, а сега врѣмето мене убива.

Шекспиръ,

За всѣки единъ часъ въ човѣшкия животъ има една особена работа, която не може да се извърши въ никой другъ часъ на отмиренія въртежъ на годинитѣ, и, еднажъ изтекълъ, не се връща.

Noel Paton.

Единъ човѣкъ, младъ на години, може да е старъ на часове, ако не е губилъ врѣме.

Бейкънъ.

Вървай ме, като ти казвамъ, че пестене на врѣмето ще ти надплати въ по нататъшния животъ съ една полза по-голяма отъ онази на най-сърдечнитѣ ти блѣнувания, и че разпиляването му ще направи да „се смали еднакво умствения и нравствения ти ръстъ — повече отъ най-отчаяното ти прѣсмѣтане.

Гладстонъ.

Нѣма часъ въ младостта, който да не е съдбоносенъ — нито моментъ отъ него, чиято опредѣлена работа дз може, слѣдъ като е отлетѣлъ, пакъ да се свърши, да се нанесе на студеното желѣзо пропуснатия ударъ.

Рѣскинъ.

Изгубени! Нейдѣ между изгрѣвъ и за-никъ слънце, два златни часа, всѣки съ шестдесетъ диамантни минути. Никакво въз-награждение не се обѣщава: тѣ сж изгубени за винаги.

Horace Mann.

Дайте ми надникъ въ днешния день и вие можете да имате античния и бждещия свѣ-тове.

Емерсънъ.

Нѣма занаятъ, нито призвание, което да не позволява на човѣка, имащъ едно влѣче-ние, да отидѣ по малко врѣме всѣки день за уроцитѣ на младостта си.

Витенбахъ.

Извинението, че този или онзи нѣмалъ врѣме за образование, ще изчезне щомъ ние пожелаемъ образованието съ такава сила, щото почнемъ да изпитваме сериозно настояща-та употреба на врѣмето си.

Матю Арнолдъ.

„Каква е цѣната на тази книга?“ попита, най сетнѣ, единъ човѣкъ, който отъ единъ часъ киснѣше въ пър-вото отдѣление на Вениаминъ Франклиновото вѣстникар-ско заведение. „Единъ доларъ“, отговори чиновникътъ. „Единъ доларъ?“ подзе купувачътъ, „а по малко не зе-машъ ли?“ „Единъ доларъ е стойността“, бѣше отговорътъ.

Наречениятъ купувачъ погледа още нѣкое врѣме нареденитѣ за продажъ книги и тогава запита: „Вжтрѣ ли е г-нъ Франклинъ?“ „Да, отговори чиновника, „но той е много занятъ въ машинното отдѣление.“ „Добрѣ, азъ искамъ да го видя,“ настояваше човѣкътъ. Притежате-лътъ биде повиканъ и странникътъ запита: „Каква е по-слѣдната цѣна, г-нъ Франклинъ, на тази книга?“ „Единъ доларъ и четвъртъ“, бѣше краткиятъ отговоръ. „Единъ доларъ и четвъртъ? Защо, твоятъ чиновникъ ми иска, ей сега, само единъ доларъ.“ „Истина, отвърна Франклинъ, и азъ бихъ прѣдпочелъ да зема единъ доларъ отколкото да оставямъ работата си.“

Човѣкътъ поизгледа зачудено; но като желаше да нрѣкрати единъ споръ, отъ него лично прѣдизвиканъ, по-дзе: „Добрѣ, ела сега та ми кажи най низката цѣна на тази книга!“ „Единъ доларъ и половина“. отговори Фран-клинъ. „Доларъ и половина! защо ти самъ ми я прѣдло-жи за доларъ и четвъртъ тогава отколкото доларъ и по-ловина сега“.

Купувачътъ сложи мълчаливо сумата на масата, взе книгата и напусна продавницата, като изучи единъ хубавъ урокъ отъ единъ майсторъ на изкуството — да прѣваряща

врѣмето по волята си било въ богатство, или въ мждростъ.

Врѣмеубийци навсждѣ.

Върху дюшемето на златарницата при фабриката за монети въ Филадельфия, е поставена една дървена рѣшет-ка, която при помитане повдигатъ и тѣй се спестяватъ за хиляди лева златни частички. Всѣки успѣшенъ човѣкъ си слуи съ една рѣшетка, съ която хваща „стърготинитѣ и опадѣцитѣ на сществуването, тѣзи остатѣци отъ дни и дребни частички отъ часове,“ които повечето хора из-митатъ въ смѣтѣта на живота. Тозъ, който скжтва и из-ползва всички изостанали минути получасия, неочаквани праздници, разхвърлени междуврѣмия, досадни очаквания на неточни хора, постига резултати, които очудватъ онѣ-зи, който не владѣятъ тази тайна.

„Всичко, което постигнахъ, очаквамъ, или се надѣя да постигна, казваше Е. Бъритъ, е било и ще бжде чрѣзъ онзи неуморимъ, търпѣливъ, постояненъ процесъ на прирастъ, който издига мравуняка — частица по час-тица, мисълъ слѣдъ мисълъ, фактъ слѣдъ фактъ. И, ако съмъ ималъ нѣкогашъ амбиция, то нейната най-висока и най-мощна тяжесть не е отивала по-далечъ отъ надеж-дата да поставя прѣдъ младитѣ ми съотечестваници единъ примѣръ за употребата на онѣзъ безцѣнни частици — врѣме, наречени минути.“

Днитѣ ни дохождатъ, като прѣоблѣчени приятели, натоварени отъ една невидима ржка съ безцѣнни дарове; но ако не ги употребимъ тѣ мѣлкомъ ги отнасятъ, за да се не върнатъ вече. Всѣко утро нови дарове поднася, но ако не сме съумѣли да поемемъ поднесенитѣ вчера и завчера, ние ставаме все по-несп собни да ги използва-ваме, догдѣто изгубимъ силата да ги цѣнимъ и оползо-творяваме. Умно е казано, че изгубено богатство може отново да се спечели чрѣзъ трудъ и икономия, изгубено знание — чрѣзъ учение, изгубо но здраве — чрѣзъ трѣз-вость и лѣкарства, изгубеното врѣме, обаче, е изгубено за винаги.

Едно отъ най-обикновенитѣ изражения, които се чуватъ въ кжци, е, „само петъ минути, или десетъ ми-нати има до обѣдъ; сега неможе нищо да се направи.“ А, какви паметници сж били построени отъ бѣдни, безъ благоприятни домашни условия, младежи, въ краткитѣ междуврѣмия, които мнозина отъ насъ захвърлятъ. Самитѣ часове, които си прахосалъ ти, ако бѣше оползотворилъ, осигурили биха твоя успѣхъ.

„Когато ученицитѣ въ Андовъръ“, разправяше една дама, чакаха за закуска и се шегуваха единъ съ другъ, Иосифъ Кукъ обръщаше голѣмия словарь въ жгѣла на стаята, изучваше синонимитѣ на нѣкоя дума, или издир-ваше нейния произходъ.“ Лесно е да се каже че Иосифъ Кукъ бѣше очевидно поглнналъ словаря, и лекомислени хора често го казватъ; ала нашиятъ вѣкъ не е произвелъ много души по благородни гении, нито нѣкой по-вели-чавъ образецъ на истинско самообразование.

Марионъ Харландъ извърши чудеса, като икономис-ваше минутитѣ за да стѣкмява своитѣ новели и вѣст-никарски статии, било когдѣто дѣцата ѝ спѣха, или когато ѝ попадеше нѣкоя свободна минута. И всичко това тя из-върши въ единъ животъ цѣлъ обрѣченъ на изпитни, които биха отчаяли повечето жени къмъ всѣкаква дѣй-ностъ извънъ обикновенитѣ имъ домашни задѣлжения. Тя, както малко други жени, прослави срѣдата на срѣд-ното съсловие къмъ което принадлежеше. Сжщо и Хари-ета Бичъръ Стоу написа своето велико *chiefd' oeuvre* — „Чичо Томовата Колиба“ — посрѣдъ обрѣменителнитѣ домашни грижи. Лонгфело прѣведе „Inferno“, като рабо-тѣше по десетъ минути дневно, тогава именно, когато чакаше да му се свари кафето, и за години продължава догдѣто работата се свърши.

Мадамъ де Жанли, като компаньонка на бъдещата кралица на Франция, съчини нѣколко отъ своитѣ увлѣкателни книги, когато чакаше приемъ стъ княгинята, на която тя прѣподаваше уроци. Бърнсъ написа много отъ най-хубавитѣ си поеми, когато работѣше на единъ чифликъ. Авторътъ на „Изгубения рай бѣше учителъ, държавенъ секретаръ, секретаръ на Лордъ пазигеля, и написването на своята сублимна поема той трѣбваше да извършва въ отърванитѣ отъ единъ шуменъ животъ минути. Джонъ Стюартъ Милъ изкара голѣма частъ отъ най-добритѣ си писателски трудове, като чиновникъ въ Източно-Индийския Домъ. Галилей бѣше хирургъ, при все това на използванитѣ отъ него свободни минути свѣтътъ дължи нѣкои отъ най-великитѣ открития.

Ако единъ гений, като Гладстона носѣше до животъ по една малка книга въ джоба си, за да не би нѣкоя неочаквана свободна минута да се изплъзне отъ ржцѣтъ му до какво ли ние, съ обикновени способности, не би трѣбвало да прибѣгнемъ, за да отървемъ скжпоцѣнитѣ минути отъ забвение? Какво изобличение е такъвъ единъ животъ за хиляди момци и дѣвойки, които разпиляватъ цѣли мѣсеци и години отъ това, което великиятъ старецъ спестяваше до най-малка частица! Мнозина велики хора сж изнесли своята репутация именно отъ такива трошечки врѣме шо други, които се чудятъ защо не напрѣдватъ, изгържаватъ. Въ врѣмето на Данте почти всѣки човѣкъ на литературата бѣше врѣщенъ търговецъ, лѣкаръ, държавникъ, сдия, или войникъ.

Занаятъ на Михаилъ Фарадей бѣше да подвързва книги; свободното си врѣме, обаче, той посвѣщаваше на опити. Еднажъ той писалъ на единъ свой приятель: „Врѣме е всичко, което искамъ. О, да можехъ да купя по-евтино свободнитѣ часове на нѣкой отъ нашитѣ модерни охолници, — не, днитъ му!“

О, силата на безспирния трудъ извършва чудеса!

Днитъ на Александра Хумболта бѣха тъй заети въ занаята му, шото той трѣбваше ношѣ, или въ ранна утринъ, когато другаритѣ му спѣха, да кара научнитѣ си трудове.

О, какви чудеса сж се извършвали въ единъ часъ дневно!“

Единъ часъ на день, отдѣленъ отъ обикновенитѣ занятия, и полезно употребенъ, би помогналъ на кой да е човѣкъ, съ обикновени способности, да завладѣе една цѣла наука. Единъ часъ на день би направилъ единъ невѣжа добръ информиранъ човѣкъ вжтрѣ въ десетъ години. Единъ часъ на день би спечелилъ достатъчно, за да се заплати за два дневни и два седмични вѣсника, двѣ първо степенни списания, и дузина добри книги. Въ единъ часъ на день едно момче, или момиче би могло да прочете двадесетъ страници смислено — повече отъ седемъ хиляди страници, или осемнадесетъ голѣми тома въ годината. Единъ часъ на день би могаль да открие всяката разлика между едно голо (животинско) сжществуване и полезно честито живѣне. Единъ часъ на день би могаль да направи — не, е направилъ единъ непознатъ прочутъ човѣкъ, единъ бездѣльникъ — благодѣтель на народа си. Прѣсметнете, тогава, можшитѣ възможности на два — четири — да, шестъ часа дневно, които, срѣдно, се прахосватъ отъ момчета и дѣвойки въ немирно желание за шег и развлѣчения!

Всѣки младежъ трѣбва да има своя любимъ прѣдметъ, или работа, която да ангажира свободнитѣ му часове, нѣщо полезно, къмъ което да се обръща съ наслада, когато има малко свободно врѣме. Това може да е въ насоката на занятieto му или въ друга нѣкоя, *сърдцето му, обаче, трѣбва да е тамъ*. Пеперудитѣ за единъ каменодѣлецъ бѣха любимия прѣдметъ; и, когато умрѣ, той остави една отъ най-хубавитѣ колекции въ свѣта.

Ако нѣкой направи своя изборъ умно, изучаването, издирването и завладѣването на работата или прѣдмета, който се подразбира, ще разшири характера и прѣобрази дома.

„Нищо не задържа човѣка, казва Бъркъ, да се не издигне, както извънредната лѣнность, която виждамъ да изпълня всестранно врѣмето му и да го прави по-малко, отъ кое да било друго занятие, господари надъ себе си.“

Нѣкои младежи получаватъ едно добро образование въ промежутцитѣ и послѣчасията, които други безгрижно захвърлятъ, тъй както единъ спестява едно състояние отъ малкитѣ икономии, които други прѣзираатъ. Кой младежъ е до тамъ занятъ, шото да не може да употребѣи единъ часъ дневно за себеусъвършенствуване? Чарль С. Фросъ, прочутиятъ обучающъ Вермонтъ, рѣши да отдѣля по единъ часъ дневно за учение и стана единъ отъ най-бѣлѣжитѣ математици въ С. Държави. Той спечели завидна репутация и въ други сфери на знанието. Джонъ Хънтъръ, подобно на Наполеона, отдѣляше само по четири часа въ денонощието за сънъ; но за това пѣкъ на професоръ Овънъ се удаде да нареди и класифицира въ рзтояние на десетъ години до образцитѣ на сравнителната анатомия, възлизаци на повече отъ двадесетъ и четири хиляди, събрани отъ трудолюбивия Хънтъръ. Какъвъ подвигъ за единъ момѣкъ, почналъ свойтѣ науки, като дърводѣлецъ!

Джонъ К. Адамсъ горчиво се обиждаше, когато нѣкой му отнемаше врѣмето безъ сериозна причина. Единъ ученъ италианецъ бѣше поставилъ върху вратата си надписа: „Който се бави тукъ трѣба да се присѣднини къмъ работата ми“. Еднажъ едни посѣтители казали на Бакстъра: „Боймъ се, че ще ти отнемемъ врѣме“. „Бждете увѣрени, че го отнемате“, отговорилъ човѣкътъ, който скжпѣше врѣмето си, както скжперникътъ — златото си.

„Моитѣ утрени похождения“, казаль Милтонъ, правя тамъ, „гдѣто трѣба: въ кщи, но не въ сънъ, или грижа за единъ прѣтоваренъ отъ вечерята стомахъ, а правъ и въ движение; зимъ, често прѣди гласътъ на нѣкоя камбана да е разбудилъ хората за работа, или повешение; лѣтъ, сжщо, съ птицитѣ, които първи се разбуждатъ, или малко слѣдъ тѣхъ, чета добри автори, или карамъ другъ да ми ги чете, догдѣто вниманието ми се умори, или паметта ми се достатъчно натовари; тогава се прѣдавамъ на полезна и изобилна физическа работа, която запазва тѣлесното ми здраве и издржливостъ“.

„Почне ли нѣкой да се обръща въ леглото си, врѣме е, казваше Уелингтънъ, такъвъ да слага“.

Мнозина отъ най-великитѣ хора въ историята спечелиха своята слава извънъ официалното си занятие, именно въ изостаналитѣ откъслечи врѣме, които повечето хора прахосватъ. Спенсъръ, секретарътъ на Лордъ Прѣдставителя на Ирландия, изработи репутацията си въ свободното си отъ служба врѣме. Славата на сжръ Джонъ Лебокъ почива на неговитѣ прѣисторически изучавания, извършени извънъ службенитѣ му банков часове. Сутей, рѣдко имащъ свободна минута, е автора на стотина тома. Хоторновия бѣлѣжникъ показа, че той никога не е оставялъ една случайна мисль, или обстоятелство да избѣгне вниманието му. Франклинъ бѣше неуморенъ работникъ. За да печели врѣме за учение, той скратяваше по възможностъ врѣмето за хранене и спане. Нѣкои отъ най-добритѣ си произведения той написа въ кораба, като „Подобрѣние въ навигацията и „Опушени кумини“.

Какъвъ урокъ има въ краткитѣ тридесетъ и седемъ години на Рафаела за тѣзи, които съ „нѣма врѣме“ извиняватъ прахосания си животъ!

Великитѣ мже всѣкога сж били скжперници на минути. Цицеронъ е казалъ: „Онова врѣме, което други

даватъ за публични срѣщи и забави, ей, даже за уместена и тѣлесна почивка, азъ давамъ за изучаване на фило-софията“. Единъ великъ френски канцлеръ написа единъ цѣненъ трудъ въ минутѣ, въ които чакаше обѣда си. Славата на Лордъ Бейкъна се създаде отъ трудовѣ, извършени отъ него въ свободнитѣ му часове, като канцлеръ на Англия. Прѣзъ врѣме на едно интервю съ единъ великъ монархъ, Гьоте се извини неочаквано, прѣмина въ една съседна стая и написа една мисль за своя „Фаустъ“, за да не би да я забрави. Сжрѣ Хжмфри Дейви постигна именитостъ въ свободнитѣ минути, използвани въ вътрѣшното отдѣление на една аптека. Попъ често ставаше нощъ да напише мисли, каквито му не дохождаха прѣзъ работния день. Гротъ написа своята безподобна „История на Гърция“ прѣзъ часоветѣ за отдихъ, откъснаги отъ банкерската му работа.

Жоржъ Стефънсънъ сграбчваше моментитѣ, като зло-то. Самъ се учеше и готѣа часть отъ най-добрата си работа извърши въ свободнитѣ си минути. Аритметиката той изучи въ врѣме на позицното движение, когато изпълняване длъжността на машинитѣ. Мъцртъ не пропускаше ни минута неизползувана. Той пишеше, по нѣкога, непрѣкъснато по двѣ цѣли нощи и единъ день. За сънь той не спираше работата си, колкото и да бѣше дълга. Вълшебното „Requiem“ той написа на смъртното си легло.

Цезарь е казалъ: „Подъ моята палатка, въ най-лютата борба на войната всѣкога съмъ намиралъ врѣме да мисля за много други нѣща“. Единъжъ прѣтърпѣ корабкрушение и трѣбаше да плува до брѣга; но той изнесе съ себе си ржкописа на свонѣ „Коментарии“, върху които работѣше, когато корабътъ потъваше.

Д-ръ Mason Good прѣведе „Лукрециусъ“, когато се возеше при лѣкарскитѣ си посѣщения въ Лондонъ. Д-ръ Дарвинъ съчини по-голѣмата часть отъ своя трудъ, като си служеше съ хартийни кжсчета, кждѣто се случеше. Д-ръ Бърней изучи италиански и френски прѣзъ врѣме на яздата си. Matthew Hale написа свонѣ „Размисления“, когато пжтуваше по обиколка, като сядна.

Настоящото врѣме е суровия материалъ, отъ който ние изработваме, каквото желаемъ. Не се замисляй за миналото и не бълнувай за бъдното; улови момента и *извлѣчи урока си отъ настоящия часъ*. Още не е роденъ човѣка, който право да отмѣрва и напълно да реализира стойността на единъ часъ. Споредъ Фенелона, Богъ не дава наведнажъ повече отъ единъ моментъ, нито втори дори не оттегли първия.

Лордъ Braugham не можеше да изтрае загубата, нито на една минута, и тъй систематично работѣше, щото всѣкога изглеждале, че разполага съ повече свободно врѣме отъ мнозина други, които не извършваха нито десета часть отъ неговата работа. Той се отличи въ политиката, правото, науката и литературата.

Д-ръ Джонсонъ написа „Ras elas“ прѣзъ вечеритѣ на една единичка седмица, за да посрѣщне разходитѣ, направени по погребването на майка си.

Мждриятъ Катонъ казалъ, че той съжелявалъ само за три нѣща въ живота си: за обаждаие на жена си тайна, за пжтуване еднажъ по море, когато можеше да отиде по сухо и за прѣкарване единъ день безъ работа.

Линкнъ изучаваше правото прѣзъ часоветѣ когато изпълняваше служба на пазачъ, а общообразователнитѣ науки усвои безъ чужда помощ, когато работѣше въ единъ магазинъ. Г-жа Съмървилъ изучи ботаниката и астрономията и написа цѣли книги, когато съседнитѣ ѝ прѣкарваха въ приказки и бездѣлствие. На осемдесетъ годишна възраст публикува тя „молекулярна и микроскопическа наука“.

Най-лошото въ единъ изгубенъ часъ не е толкозъ въ изхабеното врѣме, колкото въ *изхабената сила*. Отъ

бездѣлностъ първитѣ рждѣятъ а мускулитѣ се кжсатъ. Работата система има, но не и бездѣлнето. Президентъ Quincy никога не лѣгаше до като си не приготви плана за слѣдния день. Трудътъ бѣше страсть въ живота на Донтона. Той направи и отбѣлзва двѣстѣ хиляди метеорологически наблюдения. Минута той рѣдко изгубваше.

Въ текстилитѣ фабрики една нишка скжсана разваля цѣлата тъканъ; разсѣлването се спира върху работничката, която е направила опущенето, и загубата се плаща отъ надницата ѝ. Но кой ще плати за скжсанитѣ нишки въ великата тъканъ на живота? Ние не можемъ да мѣтаме на лѣво и на дѣсно една празна совалка; нишки отъ нѣкакъвъ видъ слѣдватъ всѣко движение въ тъкане платното на нашата сждба. Това може да е една долнокачествена нишка отъ прахосани часове и пропуснати благоприятни случаи, които ще загрязатъ работата и покрусятъ за винаги тъканъ; или това може да бжде една златна нишка, която ще притурни на неговата хубостъ и блѣсъкъ. Ние не можемъ да спремъ совалката, или да изтеглимъ нещастния конецъ, който изгива върху платното едно вѣчно свидѣтелство за нашата глупостъ.

Не отлагай добритѣ си дѣла за послѣ, когато ще имашъ врѣме да ги прѣвиши. Съвѣмъ малко по-добро е извършено въ свободно врѣме. Това сж прѣтоварени съ работа мъже и жени, които възниагъ болници, църкви, сиропиталища и извършватъ великитѣ благотѣния въ свѣта.

Никой не се грижи за младежа, знаятъ въ полезна работа. А кждѣ обѣдва? Гдѣ отива, когато излиза вечеръ отъ квартирата си? Що прави слѣтъ вечеря? Гдѣ прѣкарва недѣлитѣ и празничнитѣ дни? Начинътъ, по който прѣкарва свободнитѣ си минути, откриза характера му.

Голѣмото болшинство младежи, които спѣшатъ къмъ зло слѣтъ вечеря сж се развирити. На друга страна повечето отъ онѣзи, които пристѣпятъ нагорѣ къмъ честь и слава, посвещаватъ вечеритѣ си на изучаване, на работа, или въ обществото на мждритѣ и добритѣ. За правата употреба на тѣзи свободни часове и изостанали минути, обикновено небрѣжени, авторътъ би разисквалъ съ всѣки младежъ.¹⁾ Всѣка вечеръ е единъ кризисъ въ живота на младежа. Дълбока смисль иматъ слѣднитѣ релове отъ Хунтиера: —

„Днесъ сждбата кроимъ, предемъ нишкитѣ на нашъта Бждинна. Днесъ за вси сетни дни избираме ний светостъ, или грѣхъ“.

Врѣмѣто е пари. Не трѣба да сме скжперници по отношение на врѣмето, но и не би трѣбало да захвърляме съ по голѣма готовностъ единъ часъ отъ една банкнота. Прахосване на врѣме значи загуба на енергия, загуба на жизненостъ, загуба на характеръ; значи още лоши другари и лоши навици. То значи загуба на благоприятни случаи, които никога не ще се повърнатъ. Внимавай, какъ убивашъ врѣмето, защото всичкото ти бждеше въ него живѣе.

„За паметни врѣмена мнозина пѣятъ, и надежда е често Рима вдѣхновила.

Но кой омаята на пѣсенъта ще призове, днешното врѣме да възбѣе?

Нека миналото води и бждецето радва, докѣтъ младостъ и сила сж въ развѣтъ;

Но, о, най-големата ти грижа да е — тозъ вдѣхновенъ прѣдметъ — днешното врѣме.

„Всѣкому е прѣдоставено, казва Едуардъ Еверетъ чрѣзъ обработване всѣки талантъ, чрѣзъ слѣдене съ орлово око всѣки случай за усвѣршенствуване, чрѣзъ изкупване врѣмето, отбѣлсване изкушенията и прѣзиране чувствената наслада да стане полезенъ, почитанъ и честенъ човѣкъ“.

¹⁾ Нѣма ли и у насъ нѣкой мждрецъ да отправи една подобна покана? — Пр.

Изгубената дума.

отъ *Хенри Вандайлъ*.

(Продължение отъ брой 10-ий)

IV.

Любовта се старае да намъри загубената дума.

Стариятъ животъ прѣстана и между него и новия животъ нѣмаше нищо общо. Нѣкакъвъ неясенъ образъ на пѣкъ отпелникова килийка, една проста станка: въ една отъ затѣнненитѣ улици на Антиохия, една класна стада, пълна съ ученици, останаха въ паметта на Хермаса. Нѣкакво не ясно ехо отъ гласа на Иоана Презвитера и равномѣрното пѣние и шепота на грамадното събрание още се чуваха въ ушитѣ му; но всичко това му се струваше, като че ли бѣ се случило на нѣкого друго, нѣщо, за което отдавна бѣ челъ, но чието значение той бѣ изгубилъ.

Новиятъ му животъ бѣ прѣплетенъ съ удоволствия, безгриженъ и богатъ толкова богатъ, щото правителствена скърбта невъзможна. Много нѣща и занятия погълнаха врѣмето му и започнаха да течатъ и минуватъ, като че ли имаха крилѣ.

Нѣмаше, какво да се приготвява, промѣнява, или почва. Всичко бѣше готово за него и го очакваше. Това, което се изискваше отъ него, бѣ само да поеме работата. Имотъ на Димитрия бѣше по-голямъ отколкото хората си бѣха прѣдполагали. Той имаше плодородна земя въ Сирия, която императорътъ му бѣ далъ, богатъ рудникъ за мраморъ въ Фригия и лѣсове изобилни съ цѣненъ дървенъ материалъ въ Силиция; сводоветъ на вилата съдържаша сандъци съ злато и сребро; тайнитѣ чекмеджега въ стаята на господаря бѣха пълни съ скъпоцѣнни камъне. Слугитѣ бѣха работливи и вѣрни. Всичкиѣ наемници въ разкошната вила се радваха за врѣмето на младия господарь. Трапезата му бѣ сложена; розовиятъ вѣнецъ на веселенето бѣ оплетено за главата му, а чашата му бѣ вече прѣпълнена съ вкусното вино на властта.

Траурътъ за смъртта на баща му дойде въ най-благоприятния моментъ да го закрили отъ една цѣла буря политически смутове и прѣслѣвания, които нападнаха Антиохия слѣдъ като тѣлната бѣ се поругала съ императорскитѣ закони въ годината 387. Приятелитѣ на Димитрия, хора разумни и консервативни, се събраха около Хермаса и го приеха въ тѣхната сръца съ отворени обятия. Най-отличния между тѣхъ бѣше Ливаний, софистътъ, най-близкиятъ му, съслѣдъ, чиято дъщеря, Атене, бѣше другарка на Хермаса въ дѣтскитѣ му игри.

Той я бѣ оставилъ дѣте. Сега той я намъри красна жена. Какво прѣобразование може да бѣде тъй външно, тъй чаровно, като това? Да видишъ какъ неяснитѣ черти на младостта се изпълватъ съ мощъ и симетрия, да съзрешъ какъ веселото, промѣнливо лице на момата изрѣва въ пълна външна красота, лице което те гледа съ спокойни, ясни сериозни очи, безъ да забравятъ миналото, но всѣкога съзнавайки сегашното — това значи да видишъ чудо извършено въ плътта.

„Кждѣ си билъ толкова години?“ каза Атене, когато веднажъ тѣ се разхождаха въ градината на лилиитѣ, дѣто толкова често бѣха играли.

„Въ една земя на уморителни стѣнни“, отговори

Хермасъ, „но ти ме разбуди и азъ нѣма никога пакъ да се върна тамъ.“

Естествено, внезапното изчезване на Хермаса изъ сръцата на бившатѣ му другари не можеше да дълго да остане незабѣлвано. Най-напрѣдъ то бѣше мистерия. Нѣкои се страхуваха, за два, три дена, че той може да се е изгубилъ. Нѣкои отъ по-интимнитѣ му другари подържаша, че необходимостта му го бѣ изкарала да иде въ пустинята и се приселеникъ къмъ отпелницитѣ. Но новината за неговото завръщане въ дома на златнитѣ стѣлпове и за новия му животъ, като господарь на дома, скоро стигнаха до ушитѣ на любовнитѣ въ града.

Тогата църквата бѣ изпълнена съ огъвание, скърбъ и съжаление. Пратеници и писма бѣха изпратени на Хермаса. Тѣго малко пообѣзкоконха, но не го повлияха. Струваше му се като че ли пратеницитѣ му приказваха на нѣкой неясенъ езикъ. Когато четѣше писмата, имаше нѣкои думи, които бѣха изличени отъ тѣхъ, и това прѣвѣе смисълъта имъ непълна и неразбираема.

Старитѣ му другари дойдоха да се таятъ, защото той ги бѣ напусналъ, да го прѣдупредява за опасността отъ оскъдничеството, да го умоляватъ да се върне. Тѣ говорѣха, като че ли той бѣ прѣдалъ, или изскърбилъ нѣкого; но когато тѣ изговориха името на този, когото той бѣ оскърбилъ и при когото трѣбваше да се върне — той нищо не чу; въ думитѣ имъ имаше нѣкаква глухота. Часовникътъ показваше часа, но звънецътъ не удрише. Най-послѣ Хермасъ отказа да се срѣща съ тѣхъ.

Единъ день Презвитеръ Иоанъ стоеше въ атриума. Хермасъ гончаваше Ливаний и Атене въ банкетната зала. Когато му извѣстиха за посѣлението на Презвитера, младиятъ господарь развърза отъ врата си единъ герданъ отъ злато и скъпоцѣнни камъне и я даде на писаря си.

„Занеси това на Иоана отъ Антиохия и му кажи, че то е подарѣкъ отъ бившия му ученикъ — знакъ на приятелство, или пъкъ за бѣднитѣ въ града. Азъ всѣкога му пращамъ всичко, отъ което той се нуждае, но нѣма защо да си губя врѣмето да приказвамъ съ него повече. Не разбирамъ, какво ми говори. Не съмъ ходилъ въ храма, нито изкъ съмъ принѣсълъ жертва, нито пъкъ съмъ отхвърлилъ учението му. Азъ съмъ просто забравилъ всичко. Не мисля вече за тѣзи нѣща. Само живѣя. Единъ щастливъ човѣкъ му желае щастие и здраве.“

Но Иоанъ пусти златия герданъ и той падна на мраморния подлъ. „Кажи на господаря си, че при всичко то ва, ние пакъ ще се срѣднемъ и ще си приказваме“, каза той, като жаловито излѣзе изъ злата.

Любовта на Атене и Хермаса бѣ като едно малко поточе, което изчезва въ пѣкъ пещера, но се показва пакъ като кристалина и буйна рѣка. Безгрижното приятелство въ двѣ души имъ се промѣни въ свършено интимно дружелюбие.

Когато Атене влѣзе въ „дома на селемѣтъ стѣлпове“, като невеста като че ли всичката музика на живота дойде съ нея. Хермасъ нарече пиришеството въ пѣкъ честь „Въ пѣкътъ на пълната корда“. День слѣдъ день, нощ слѣдъ нощ седмьца слѣдъ седмьца, мѣсецъ слѣдъ мѣсецъ щастие имъ се разтваряше, като тишини-листенъ рѣзъ. Когато имъ се доби дѣте, едно здраво, хубаво момче, достойно да бѣде наследникъ на такъвъ единъ домъ, сръцето на рѣката се изпълни съ прѣзвонлива аромата. Щастие, слѣдъ щастие дохождаше. Всѣко желаніе само по себе си се удовлетворяваше. Богатство, честь, хубостъ, миръ, любовъ — това бѣше такава свършено блаженство, щото дупната на Хермаса нemoжеше да го побере.

Но, чудо, самото изобилие на радостъ започна да го безпокои, да го мъчи. Той усѣщаше, че имаше още нѣщо, отъ което той се нуждаеше да бѣде щастие-

то му свършено и безопасно. У него имаше нѣкакво желание, нѣкакво копѣние да намѣри отгегъ на чувствата си нѣкакво изражение и цѣль на щастieto си, какво, той самъ не знаеше.

Подъ веселата му обноски таенъ огънъ на безпокойство започна да гори — като че ли той очакваше нѣщо, което щѣше да притурни на живота му и го направи свършенъ. Той, загатна за това на Атенѣ, когато тѣ една лѣтна вечеръ седѣха между яминитѣ, а момчето имъ си играеше край тѣхъ. Музиката въ градината токущо се бѣ прѣкратила; сега пѣвцитѣ и свирачитѣ се бѣха отеглили, като оставиха господаря и господарката сами въ дрѣзгавината, трептеща отъ заплетенитѣ мелодии на невидими птички. Въ този часъ единъ гласъ шепнѣше и чакаше да бѣде чутъ — една дума, която чакаше да бѣде произнесена, за да направи всичко свършено.

„Колко велико е щастieto ни; мила моя!“, каза Хермасъ, „по-дълбоко отъ моретъ, което дрѣме ейтакъ, подъ града. При все това усѣщамъ, че то не е пълно и свършено. Има една дълбочина отъ радостъ, която ние още не сме познали — единъ покой отъ щастие, което ние не сме още стигнали. Що е то? Азъ нѣмамъ суевѣрни страховѣ, като царѣтъ, който хвърлилъ прѣстения си въ морето, защото го било сграхъ, че нѣкое тайно отмъщение щѣло да падне на непрѣжснатото му щастие. Този страхъ билъ неумѣстенъ. Но има нѣщо, което ме измъчва и налѣга, като невидимъ товаръ. Има нѣщо което още не е сторено, неизказано, неусѣтено — нѣщо, отъ което се нуждаеме за да се допълни всичко. Не си ли усѣтила и ти това? Не можешъ ли да ми покажешъ, какъ да го добия?“

„Да“, отговори тя, като издигна очитѣ си къмъ лицето му; „и азъ съмъ усѣщала сжщото нѣщо, Хермасе, този товаръ, тази нужда, това неудовлетворено желание. Мисля, че знамъ, какво е. То е благодарностъ, признателностъ — езикътъ на сърцето, музиката на щастieto. Нѣма пълна радостъ безъ признателностъ. Но никога не сме я научили и тая липса ни смущава. То е като да си нѣмъ и да имашъ сърце, прѣпнѣемо отъ любовъ. Ние трѣбва да намѣримъ тая дума и я изговоримъ заедно. Тогава ще бѣдемъ свършено съединени въ свършена радостъ. Ела, господарю мой, да земемъ дѣтето съ насъ и да принесемъ молитви на благодарение.“

Хермасъ пригърни дѣтето и трѣгна съ Атене, навжтрѣ въ градината. Тамъ стѣрчеше единъ стругентъ олтаръ на нѣкой забравенъ богъ, почти скритъ между буйнитѣ цвѣтя. До него лежеше единъ образъ, падналь съ лицето надолу въ трѣвата. Тамъ тѣ застанаха ржка за ржка, а дѣтето сънливо се облѣгаше на бащиното си рамо — тро-яка хармония отъ сила, красота и невинностъ.

Безмълвно розовата свѣтлина галѣше високитѣ вѣйки на кипариситѣ; безмълвно вечернитѣ сѣнки ги обиколиха; безмълвно кристалнитѣ звѣзди поглеждаха отъ помрачающия се небесенъ сводъ. Свършена тишина царуваше. Гласътъ на Хермаса се ясно чу, като той низко започна да пѣе и изговаря древната пѣсень:

„Красенъ е свѣтътъ, морето, небето, двойното царство на дена и нощта, въ свѣжестъта на утрото, и въ сѣнкитѣ на вечерята, и подъ трептещата свѣтлина на звѣздитѣ.“

Още по хубава е жизнѣта въ гърдитѣ ни съ нейнитѣ многобройни значения, съ чуднитѣ свойства на зрѣние, слухъ, чувства, знание и сжществувание.

Хубава, ей още по-хубава е любовята, която ни съединява, смѣсва живота ни въ едно и ни носи надолу, като ржка, силна, буйна кристална, която отражава звѣздитѣ.

Широкъ е този нашъ свѣтъ; ние сме богати; имаме всичко. Въ насъ животътъ кипи, той е — неизчерпаемъ. Отъ всич-

ко любовята е най-дълбока и тя копнѣе да изкаже признателни сѣста си.

Ела, о, ти послѣдна дума! Ела ти, вѣнецътъ на словото! Ела ти, която давашъ покой! Отвори дверитѣ на сърцата ни. Дигни тежината отъ радостята ни и я отнеси съ себе си тамъ горѣ въ вѣчността.

За всичкитѣ добри дарове, за всичкитѣ свършени дарове, за любовята, живота, за свѣта, ние хвалимъ, благославяме и благодаримъ на —“.

Като летещата птица, ударена съ стрѣла пада право на земята, тѣй и пѣсеньта на Хермаса падна. На края на неговия полетъ отъ благодарностъ нѣмаше нищо — само една празнота.

Той търсѣше единъ образъ и видѣ празнота. Той търсѣше една ржка, но пакъ празнота. Сърдцето му, прѣпнѣно, биеше силно; звѣнецътъ се клатѣше вжтрѣ въ него и се блѣскаше силно дори до счуване; но нито една нота, нито единъ стонъ се чу отъ него. Всичката тази пълнота на чувства, която бѣ издигнала като живъ фонтанъ, падна отъ празното небе, студена като ледъ, твърда като градъ, замръзнала и мъртва. Щастieto му нѣмаше никакво значение, никой не бѣше му го изпратилъ. Нѣмаше кому да благодари за него, блаженството му бѣше като затворенъ кръгъ, като стѣна отъ вѣчни ледове.

„Да се върнемъ“, каза жаловито той на Атене; дѣтето ми тежи на рамото. Ще го приспимъ, па послѣ ще идемъ въ библиотеката. Студено е. Грѣшка имаме. Признателността на живота е само единъ сънъ. Нѣма кому да благодаримъ.

А въ градината бѣше вече нощъ.

(Слѣдва).

Конференцията на Евангелскитѣ работници отъ Методистската Мисия въ Свищовъ.

Тази първа по вида си чисто духовна конференция на евангелскитѣ работници отъ Методистската Еписк. Църква въ Сѣверна България се държа а 5, 6 и 7 Октомври въ г. Свищовъ. Съ изключение на братъ Рохачекъ отъ Войводово който трѣгна, но неможе да пристигне по независещи отъ него причини, всичкитѣ останали братия работници включително и надзирателя на Мисията, бѣха на мѣстата си. По всичко личеше че проповѣдниците бѣха погледнали сериозно на тази конференция; тѣ дойдоха въ всѣко отношение приготвени. Това най-добрѣ се почувствува още въ първото молитвено събрание въ понеделникъ вечерята. Излѣ се духъ на молитва и на сърдеческрушение който прѣобладаваше въ всичкитѣ събрания и разисквания до самия свършѣкъ. Всички усѣцахме че много усърдни молитви отъ страна на църквитѣ и сѣмействата ни се принасяха къмъ Бога за изливането на Духа Божия надъ конференцията.

Програмата бѣше и наврѣмenna и вѣщо изработена. Тя сесѣстоеше отъ единъ главенъ прѣдметъ: „Пастирѣтъ“; но въ свръзка съ тази важна тема се развиха редъ прѣдмети въ които зеха участие всичкитѣ работници. Така напр. върху прѣдмета „Духовното събуждане на пастиря“, братъ Цв. Цвѣтановъ чрѣзъ единъ изряденъ рефератъ изложи „Библейската идея на кръщението отъ Духа и неговата голѣма нужда“. Върху друга частъ отъ прѣдмета — Духовното събуждане на пастиря говори Г. М. Д. Дѣлчевъ като наблѣгна върху точкитѣ а) какъ може проповѣдникътъ да бѣде силенъ въ Словото Божие и б) прѣчки на личното приготвление на пастиря. За пълното пояснение на сжщия прѣдметъ, трима отъ братията — Ив.

Димитровъ, Захари Димитровъ и Анаст. Мѣшковъ чрѣзъ анализъ изложиха най-добрите мисли отъ слѣдните три най-добри книги: първиятъ говори върху „Огнения езикъ“, вториятъ — За „Тихи бесѣди върху силата“ и третиятъ ни даде изводъ отъ книгата „Тихи бесѣди върху молитва“.

На втория денъ слѣдъ много насърчителното молитвено събрание водено отъ младия и енергиченъ проповѣдникъ Г-нъ Пудевъ, разискванията се почнаха съ единъ рефератъ отъ Г-нъ Бабаджовъ върху пастиря и молитвено събрание. Съ единъ изчерпателенъ начинъ говорителятъ обгърна тритѣ точки: а) идеалното молитвено събрание, б) пастирската частъ и в) частта на паството. Слѣдъ нѣкои бѣлѣжки отъ братията, пристѣпи се къмъ разискването на прѣдмета: „Пастирътъ на амвона“. На тази важна тема окръжниятъ надзирателъ Г-нъ Ив. Тодоровъ ни даде една съдържателна сказка която се изслуша съ внимание. Слѣдъ пладне сѣщия денъ се разискаха два прѣдмета: „Идеалния окръженъ надзирателъ“ и „Идеалния пастиръ“. Последниятъ прѣдметъ бѣше тъй пълно изложенъ отъ референцика Г-нъ Павелъ Тодоровъ щото ние го печатимъ цѣлъ въ днешния брой на „Христ. Свѣтъ“.

Третиятъ денъ на конференцията се посвети въ разискването на два прѣдмета: „Пастирътъ и съживителните служби“ и „Пастирътъ и финансите на църквата“. Първиятъ прѣдметъ бѣ раздѣленъ на три части: а) нѣкои съживления на мисиитѣ и тайната на тѣхната сила се разиска отъ Д-ръ Ст. Томовъ; б) „Нѣкои съживления които азъ съмъ видѣлъ и какъ тѣ се започнаха“ — отъ Г.

Ив. Ганчевъ. Младиятъ шуменски проповѣдникъ изложи личната си опитност и наблюдение съ такава пламеностъ щото прикова на себеси интереса и вниманието на всички. Върху третата частъ — „Кога ще дойде съживлението“ Д-ръ Каунтъ съ помощта на прѣводчикъ даде едно практично и твърдѣ ясно изложение отъ 12 точки които се изслушаха съ благодарностъ отъ всички.

Прѣдметътъ за пастиря и финансите на църквата се разиска отъ Г. Иванъ Димитровъ заедно съ участието на нѣколцина отъ братията.

Освѣнъ утрѣнните молитвени събрания и нѣколкото реферати, прѣзъ тритѣ вечери наредъ се държаха евангелски служби на които прѣсѣтствуваха посетители отъ градъ. Програмата се изчерпа и врѣмето неусѣтно дойде събранитѣ и пълнитѣ съ задоволство и хваление къмъ Бога работници да се разидатъ всѣкой на мѣстото си съ подновени сили и рѣшения. При раздѣлата, лицата на всички свѣтѣха отъ радостъ и отъ желание да занесатъ изобилни благословения на своите църкви. Хвала на Бога, вече слушами за съживителни събрания, съ много посетители отиватъ въ нѣколко отъ нашите църкви. Дано това да бѣде началото на едно обширно духовно движение което тепърва ще се усили. Нека посветимъ себе си и всичко наше напълно на Бога и на службата Му, нека копиемъ за спасението на безсмъртни души, нека всички любящи Господа Исуса Христа прѣбждаме въ непрѣстанна молитва, и благословието не ще закъсне да дойде.

Прѣводачитѣ на българската Библия на работа.

Прѣводачитѣ на българската Библия.

Годината 1870 щѣ остане за винаги бѣлѣжита въ историята на нашето възраждане, защото прѣзъ това врѣме се случиха двѣ сѣдбоносни събития, — рѣшението на църковния въпросъ съ учреждението на Екзархията, и завършването пълния прѣводъ на българската Библия. Първото събитие даде силенъ гласъкъ къмъ църковно-националното пробуждане на народа, а второто ако и високо културно събитие но чрѣзъ единъ крайно скромненъ

и незабѣлѣженъ начинъ посѣя сѣмената и положи основитѣ за обработката и развитието на днешния книжовенъ български езикъ, а заедно съ това и за духовното прѣвращане на сѣраната. Прѣзъ тази година тъкмо четиредесетъ години се навършиха откакъ цѣлата Библия се прѣведѣ и почна да се разнася между народа. До сега стотини хиляди отъ Св. Писание на Ветхия и Новъ Завѣтъ сѣ проникнали по градове и села изъ отечеството ни. Какъвъ обратъ, какво влияние е упражнило Словото Божие върху нравитѣ и живота на народа, това съ думи и цифри

не може точно да се опрѣдѣли; то ще се узнае само прѣзъ вѣчността. Ние сме твърдо убѣдени че врѣмето не е далечъ когато нашето общество ще огладе заслужената почеть на прѣводачитѣ и справедлива оцѣнка на самото дѣло. За любопитство на читателитѣ, въ днешния брой на Христ. Свѣтъ даваме въ иллюстрация прѣводачитѣ на Библията на работа. Огдавня многозаслужилитѣ прѣводачи сж покойници, но дѣлото имъшикога не се е пѣвило тъй както сега. Отъ двамата изъ горната страна седещиятъ е Дръ Ригсъ мисонеръ на Американския Бордъ; а наведениятъ до него е Дръ Албертъ Лонгъ мисонеръ на Методистското Мисонерско дружество, а по сетѣтъ професоръ по естествениятъ науки въ Робертъ Коледжъ. Отъ останалитѣ двама седещиятъ отъ дѣсно е Петко Р. Слазевъ, тогава редакторъ на В. Македония. Отъ лѣва страна е Христодуль Костовичъ Сѣчшовъ. Въ нивитѣ броеве на списанието ние сме сторили намѣрене да даваме въ всѣки брой по една биография на първитѣ — чужденци и туземци — евангелски работници. Тогава ще имаме възможность да изложимъ по подробно живота и заслугитѣ на прѣводачитѣ на Библията.

Колкото за прѣвода на Библията, не ще бжде безъ мѣсто ако повторимъ да кажемъ че прѣдъ видъ на бѣлѣжития напредѣтъ на езика, той (прѣводѣтъ) се намира въ крайна нужда отъ ревизия. Това и покойниятъ Дръ Ригсъ приживѣ съзнаваше. До колкото свѣденията ни се простиратъ, Британското и Чуждестранно Библейско Дружество било готово да посеме разсѣскитѣ на ревизията, но за сега тази работа се отлага поради липса на работни сили. Не се съмняваме, че providѣннето ще приготви и изпрати нужнитѣ работници когато настане благоприятния моментъ.

Недѣлно училище.

Уроци отъ Евангелието на Матей.

Бѣлѣжки отъ Професоръ Деин.

Урокъ 6. Ноември 7. Последната вечеря. Матей 26: 17 — 30. Има три подраздѣления въ тоя урокъ. Говори се (първо) за приготвянето на последната вечеря (ст. 17—19); (второ) посочва се прѣдателятъ (ст. 20—25); (трето) самата вечеря.

1. Не сж твърдѣ ясни даннитѣ за приготвянето за вечерята. Врѣмето, опрѣдѣлено отъ Матей, именно първиятъ день на безкваснитѣ хлѣбове, не може да е право, защото първиятъ день на безкваснитѣ хлѣбове бѣше де нѣтъ слѣдъ Пасхата. Въпросната вечеря се сѣята отъ Матей, Лука и Марка, като пасхална, но другояче е у Иоана. Споредъ него, въ деня слѣдъ вечерята първосвещеницитѣ не бѣха слѣзли въ Пилатовия дворъ, зсѣшто бѣха се осквернили, а това би имъ попрѣчило да ядатъ пасхата (Иоан. 18 — 28). Вѣроятно, трѣба да прѣположимъ, че Исусъ и ученицитѣ му ядохъ пасхата единъ день по-рано, защото въ самия денъ Христосъ, нашата Пасха, трѣбаше самъ да бжде пожертвуванъ за насъ. Приготовленията бѣха изправени довѣждѣ тайно: Исусъ искаше да прѣкара последнитѣ часове отъ живота си на самъ съ близкитѣ си, безъ да бжде смушаванъ, или нечаяно арестуванъ.

2. Като стоеше на масата съ дванадесетѣ сѣрцето му бѣ прѣпълнено отъ скѣрбъ, като мислѣше, какъ Юда бѣ сторилъ единъ отъ васъ ще ме прѣдаде. По тоя начинъ той не посочѣ еднага прѣдателя, ако и да свѣдѣнията на евангелиститѣ по тоя въпросъ сж различни. Думитѣ, „който затопи залъка си

въ блудото съ мене“, може да се отнасятъ до всикитѣ ученици. По този начинъ ставатъ явни низкитѣ крѣежи на единъ отъ тѣхъ. Прѣдателятъ не бѣше нѣкой странникъ, но единъ, който стоеше заедно съ тѣхъ на трапезата, единъ отъ тѣхнитѣ приближени, който бѣше злоупотрѣбилъ съ довѣрието имъ (Сравни Псаломъ 41 — 9). Честнитѣ и добри ученици не подозираха въ нищо Юда, нито себе си. „Да не съмъ азъ, Господи?“ питаха тѣ съ скѣрбъ и недоумѣние. Можеби, за да не падне подозрѣнieto върху му, като мълчи, когато всички говорѣха, сѣрцето на Юда се ожесточи и той попита: „Дали съмъ азъ, учителю?“ Отговорѣтъ Исусовъ: „Ти рече“ (сравни ст. 64) е, наистина, потвърждение, но при все това не се равнява на обикновеното „да“. Явно е, че не бѣше Исусъ, който обвиняваше Юда, но последниятъ става прѣдатель по собствения си изборъ. Въ всѣки случай Исусъ не издаде Юда прѣдъ другитѣ ученици и последниятъ можеше съвсѣмъ неподозрѣнъ въ нищо да доизкара нечестивия си планъ. Ако и да „отхождането“ на Сина човѣшки и да бѣ божествено прѣдопрѣдѣление, винаги на прѣдателя не се намаляваше ни най-малко (ст. 24).

3. Това, което ние наричаме Господня вечеря (причащение) бѣше установено сжщата вечеръ, когато Исусъ яде пасхата съ ученицитѣ си за последенъ пътъ. Догдѣто ядѣха, той взема хлѣба, а слѣдъ малко и чашата. Благодаренето въ ст. 26 и благодарението въ ст. 27 сж молитвата прѣди ядене. Исусъ не благослови хлѣба и виното, но благодари на Бога, подателятъ „на всѣко добро даване“, съ което се поддържа човѣшкия животъ. Исусъ нарича хлѣба свое тѣло и виното — своя кръвь, а тѣлото и кръвьта му, зета наедно се равняватъ на самия него. Като дава на ученицитѣ си хлѣба и виното, той имъ дава себе си и иска да бжде храната и питието на душнитѣ имъ. Сжщинското значение на причащението, като християнски обрядъ, се намира въ Иоана 6: 57. „Който ме яде, ще бжде живъ и той чрѣзъ мене“. Чрѣзъ Господня вечеря Исусъ възгласи, че само ако го възприемемъ и се задълбочимъ въ него, който живѣи и умрѣ за насъ, можемъ да имаме сжщински животъ. Душитѣ „завѣтъ“, „кръвъ“ и „прощение на грѣхове“ сж зети отъ Изх. 24: 8; Иер. 31: 31 — 34. „Новиятъ завѣтъ“ означава новата религия, а последната се състои въ новото приятелство между Бога и човѣка съ прощението, като основенъ принципъ и източникъ на благословенieto и радостъ. Именно тая нова религия се основа съ цѣнага на Христовата смъртъ. Вечерята ни напомня още, че благодарение на Исуса и неговата смъртъ, ние можемъ да се оправдаемъ прѣдъ Бога и живѣемъ въ приятелство и миръ съ него. Последнитѣ думи, изговорени на вечерята (ст. 29) отлечатъ мислитѣ ни отъ смъртъта въ вѣчността и безсмъртнето. Причащението не само ни напомня смъртъта Исусова и неговата последна вечеря съ ученицитѣ, но то прѣдставява небесния пиръ въ Божието царство. (Сравни Мат. 8: 11 — 12) Тая свѣтла страна отъ това празненство не трѣба да се занемарява. Когато обиколимъ трапезата Господня, трѣба да мислимъ не само за Исуса на кръста, но и за тържествуващиятъ Исусъ горѣ на небето, възхваливанъ отъ църквата и отъ душнитѣ на светинитѣ. Никждъ въ Новия Завѣтъ не се игнорира тоя фактъ.

Урокъ 7. Ноември 14. Всесвѣтски урокъ по въздържанieto. (Матей 24: 32 — 5). Тоя пасажъ въ Матей отговаря на Марка 13: 28 — 37, заключението на Исусовата рѣчь. Главниятъ фактъ, къмъ който се свежда всичко казано, е отхождането на Исуса. Нѣма нищо по-сигурно отъ това. Небето и земята ще прѣминатъ, но думитѣ на Исуса за тѣхъ не ще прѣминатъ. Нѣма нищо по-неопрѣдѣлено отъ врѣмето на неговото дохождане. Ни.

кой не знае тоя день и часъ нито даже ангелитѣ и още по-чудно е, че и синътъ не знае. Това е известно само на Отца: Но, колкото и да е неопредѣлено врѣмето, всички, на които Исусъ говори се интересуватъ живее въ това събитие. Човѣшкиятъ родъ не ще излезе отъ лицето на земята догдѣто не се изпълнятъ тия думи. Синътъ човѣшки ще дойде незабѣлъзано въ всѣки родъ и за всѣкого лично. Мжно е да си обяснимъ ст. 34 — 36; защото познаемъ, по кой начинъ Исусъ ще дойде и кога. Това значи, че трѣба да бдимъ по-зорко. Пришествието му ще стане тъй внезапно, както потопаътъ въ врѣмето на Ноя, когато хората ни измалко не се надѣваха за подобноѣщо. Ето защо Исусъ въ послѣднитѣ си увѣщания прѣдупрѣди своитѣ си. Има нѣкои догатки, признаци, които биха могли да ни посочатъ приближаването на това страшно, но тържествено събитие, тъй както, когато почватъ да се развнватъ листитѣ по дърветата, ние познаваме, че настѣпва лѣтото, но това става похѣкога и съвсѣмъ незабѣлъзано. Тогава въ сѣдния день „единиятъ се зимя, а другиятъ се оставя“. Това послѣдното е, наистина, ужасно.

Въ притчата за нечестивия слуга, съ която Исусъ завършва тая частъ отъ рѣчта си, се прѣдставява единъ човѣкъ, който иска да се възползува отъ отсъствието на господаря си, не само за да злоупотрѣбвява съ другитѣ слуги, но и да „яде и пие съ пиянитѣ“. Отъ тукъ може да се извлече единъ урокъ по въздържаннето. „Господарьтъ на този рабъ ще дойде, въ който день той не очаква и който часъ не знае“. Дали сме заварени въ пиянство, или лицемѣрие, жестокость, или каквѣто и да е порокъ, все сѣщо. Има ли нѣщо по-ужасно отъ това да умрешъ отъ пиянство и да срѣщнешъ въ такова състояние Спасителя? Лесно могатъ се посочи всевъзможни аргументи противъ невъздържаннето. Отъ икономична точка-зрѣние то е прѣдосудие на пари. По тоя начинъ никой не ще успѣе въ живота. Отъ хигиенична точка-зрѣние невъздържаннето отслабва тѣлото и мозъка и отнема отъ човѣка всѣка енергия за физическа и умствена дѣйность. Отъ социална точка-зрѣние то прави отъ единъ индивидъ не само съвсѣмъ неспособенъ за каквито и да сѣ обществени прѣдприятия, но даже и тягостъ на самото общество. Въ сѣщностъ, колкото веселъ и даже добросѣрдеченъ да е по природа невъздържаниятъ, никой не е по-грубъ, по-несоциаленъ и по-себелюбивъ отъ него. Обаче, не е само това. Пиянството е отвратителенъ порокъ, но което е най-важно то е смъртенъ грѣхъ. „Никой пияница не ще наслѣди царството Божие“. Добръ е да съчувствуваме съ тѣзи, които сѣ станали жертва на невъздържаннето. Трѣба да сторимъ всичко, що е въ силата ни, за да имъ помогнемъ и отмахнемъ всѣко изкушение отъ прѣдъ тѣхъ. Необходимо е невъздържаниятъ да види и сѣзие грѣха си, поради който мнозина се отказватъ отъ Бога и службата му, а вслѣдствие на това лишаватъ се отъ вѣчния животъ. Лука прѣдава по-точно и по-пълно думитѣ на Исуса и морала, който може да се извлече отъ тѣхъ като му придава обще-човѣшко значение: „Но пазете себе си, да не би да отегнатъ сърцата ви отъ събдиение и пиянство и отъ житейски грижи и ви постигне напразно тоя день.“ (Лука 21 : 34.)

Урокъ 8. Ноември 21 Исусъ въ Гетсимания (Матей 26:36 — 56) Въ урока има двѣ части: първо, агонията на Исуса въ градината (ст. 36 — 46); второ, арестуването му отъ еврейскитѣ водини отъ Юда прѣдателятъ. Думата „агония“, както обикновено се наричатъ страданията Исусови въ тоя случай, е зета отъ Лука 22:44 — „И като бѣше въ агония, молѣше се по-усърдно“. Тая дума на грѣцки значи прѣдсмъртенъ страхъ и обрѣменение. Непроизнаемъ мракъ се яви прѣдъ Исуса въ дола на смъртната сѣнка, който го изпълни съ

ужасъ. Той се нуждале отъ помощта на Отца си, за да може дързостно да посрѣдне всичко, за това зима трима отъ ученицитѣ си, които го бѣха видѣли. Като побѣди смъртта въ долинѣ Гетсиманъ когато се яви въ небесна слава на прѣображенската гора. Той се моли нѣколко пѣти, падналъ на очитѣ си „съ силно викане и съ сълзи“ (Евр. 5:7), прѣди да се върне за послѣдентъ пѣтъ при ученицитѣ си, тихъ, неизмутимъ, тържествувашъ, слѣлъ като бѣ рѣшилъ да извърши волята на Отца си. Всѣки гледа съ особено очудване и страхопочитание на тая сцена отъ Исусовия трагиченъ животъ. Защо бѣше мжно за Исуса да стори това, което множество мъже и жени сѣ сторили, заради него? Не казваше ли той на ученицитѣ си, че трѣбваше да умре? Не трѣгна ли той за Иерусалимъ съ думитѣ: „Азъ имамъ кръщение, съ което трѣба да се кръстя“? Защо тогава при самото приближаване на това „кръщение“, още щомъ нагази дълбокиятъ водъ на страданиято, той се тъй ужаси? Не е нужно да се казва на който християнинъ, че Исусъ не бѣ страхливецъ, обаче, ако и да той бѣ готовъ да положи живота си за другитѣ, трѣба да се разбере, че именно поради свършената си светость и любовъ къмъ човѣка, той се стѣписа прѣдъ смъртта, която се изпрѣчи прѣдъ него по такъвъ грозенъ начинъ. Той бѣ готовъ да даде живота си „откупи за мнозина“, но да бжде прѣдаденъ съ една „цѣлувка“, да бжде напуснатъ отъ приятелитѣ си, да бжде хуленъ, подиграванъ, оплюванъ и най-послѣ убитъ мъченически не бѣше тъй лесно. Чую ли е тогава, че изпърво той не можеше да обеме това? Навѣрно отъ своята опитность той казва на ученицитѣ си: „Духътъ е боляръ, но плътта е немощна“. Исусовата агония въ градината показва това нагледно. Той не се отказваше да стори това, което други бѣха готови да сторятъ за него, но ние трѣба да помнимъ, че смъртта Исусова, за която се говори въ цѣлия новъ завѣтъ, е единственъ случай въ исторiята на цѣлия свѣтъ. Чрѣзъ своята смъртъ той избави другитѣ отъ това, което мжеше него, прѣди да извърши великото изкупително дѣло. Чашата която, Отецъ му даваше да пие, бѣше прѣпълнена съ нашитѣ грѣхове; той бѣше Агнецътъ Божий, който се натовари съ грѣховетѣ на цѣлия свѣтъ. Тукъ ние не трѣба да критикуваме Исуса, но да благоговѣемъ прѣдъ него.

Въ това врѣме ученицитѣ спѣха, както и на прѣображенската гора, обстоятелство, което прави тѣжно впечатление още повече, че прѣди да дойдатъ на Маслинена гора, тѣ, особено Петъръ, се хвалѣха, че сѣ готови и да умратъ за учителя си (ст. 35).

Въ арестуването на Исуса трѣба да се забѣлжатъ нѣколко нѣща: 1) Участието на Юда. Той видѣше сѣгитѣ на първоверхеницитѣ и старѣйшинитѣ, азидото сѣредъ Матея, римскитѣ войници не взѣха никакво участие. Всички останали очудени отъ недостойното поведение и лицемеритѣ „цѣлувки“ на Юда. Що значение буквально отговарятъ Исусовъ. — „Приятели, защо си дошѣлъ“ — не можемъ да кажемъ. Може да означава, че трѣба да сори по-скоро, каквото е измислилъ. (Иоана 13:27). Възможно е думитѣ да не сѣ точно прѣдадени. 2) Единъ отъ ученицитѣ се опитва да се съпротиви, но Исусъ го възпрѣ. Ако трѣбаше да се противъ, Исусъ можеше да призове на помощъ легиони ангели небесни, но тъй трѣбаше доброволно да положи живота си, като избѣгне всичко, което можеше да осуети великия плащъ и се изпълни всичко, казано въ Писанията: „Не отвори устата си, като овца прѣдъ стригачитѣ си безгласна“. (Исая гл. 53:7) Начинътъ, по който арестуваха Исуса, бѣ твърдъ обиденъ. Тѣ излѣзоха срѣщу него съ мечове и сопи, като срѣщу крадецъ. День слѣдъ день той бѣ седѣлъ въ храма да ги поукава и бѣ почитанъ и уважаванъ отъ всички, които „ходѣха

въ видѣлната“. 4) Най-послѣ се споменува и печалниятъ фактъ, че всичкитъ му ученици го напуснаха и избѣгаха. Въпрѣки блѣскавитъ общания и заръчания, тѣ го оставиха самъ въ рѣцѣтъ на неприятелитъ му. Всичкитъ „вълни и вълнения“ на неговото „кръшене“, на физическитъ и душевнитъ му мъки се бѣха разсвирѣтели около него, като безропотно вървѣше, краенъ отъ тѣлпата.

Урокъ 9. Ноември 28 Исусъ-прѣдъ сѣда. (Матей 26: 57—68). Обикновено се мисли, че Исусъ е билъ сѣденъ два пѣти: отъ еврейския Санхидринъ на чело съ Кайяфа и отъ Пилата. Въ сѣщностъ, ако и да послѣдниятъ направи нѣкои изслѣдвания, то бѣше само за да се увѣри, дали основателно е била произнесена присъдата надъ Исуса отъ еврейския сѣдъ, дѣто Исусъ бѣше осѣденъ прѣди даже да се разгледа самото дѣло. Тѣ търсѣха най-малкия претекстъ, за да го прѣмахнатъ, като безсѣвестно си служеха съ най-недегальнитъ срдства. Непростимо бѣше да улавятъ Исуса тъкмо на празника; да се събиратъ нощъ и тъй на бърже да изкаратъ процеса, но всичко това не бѣше нищо въ сравнение съ самото убийство. Въ 58 ст. се споменува, че Петъръ вървѣлъ слѣдъ шестивито, за да се покаже, че той е видѣлъ и засвѣдѣствувалъ всичко, а по-послѣ въ ст. 68—75 се описва, какъ тъй се отрече отъ учителя си.

Първата работа на сѣдницитъ бѣ да изслушатъ свѣдѣтелитъ, които, може би, щѣха да обвинятъ Исуса въ нѣкое криминално прѣстѣпление. Матей казва, че намѣрили двама „лѣжливи свѣдѣтели“, най-малкото законно число (Втор. 19: 15). Тѣ обвиниха Исуса, че говорѣлъ за разрушението на храма. Това бѣше донѣкъдѣ вѣрно. Когато гледаше на грамадитъ постройки на храма, Исусъ каза еднажъ: „Нѣма да остане тукъ камъкъ на камъкъ, който да се не съсипе“ (Матей 24: 2). Подобни пророчества въ старо врѣмѣ считаха, като богохулство и даже обвиненитъ въ подобно прѣстѣплѣне и се наказваха съ смъртъ (Иезекия 26: 18—23), но по всѣка вѣроятностъ тѣ мислѣха повече за думитъ Исусови въ Йоана 2: 19, къдѣто той казва да развалятъ храма, а той ще го въздигне въ три дѣня. Какъто значение и да отдаваха на тия му думи еврейтѣ, Исусъ при все това нѣмаше намѣрение да разрушава, но да гради и възобновява; именно тукъ тѣ не го разбраха и го осѣдиха незаслужено. Ето защо той мълчеше (Марка 14: 57—61). Сѣдницитъ се намѣриха въ затруднение. Тѣ усѣдѣха, че нѣмаха достатъчно силни обвинения.

Веднага слѣдъ това въ ст. 63 се изтъква съвсѣмъ ново обвинение. Тѣ се опитаха да впримчатъ Исуса въ нѣкоя дума, та самъ да се обвини. Първосвещеникътъ се отправя къмъ него, като призовава Бога за сѣдия и свѣдѣтель: „Заклевамъ те въ Бога живаго да ни кажешъ, ако си ти Христосъ, синъ Божи. Тукъ „Христосъ“ и „Онъ Божи“, означаватъ едно и сѣщо нѣщо. До сега Исусъ не бѣ говорилъ по тоя въпросъ. Той бѣ заповѣдалъ на ученицитъ си да не казватъ никому, че е Христосъ (гл. 16: 20). Съ думитъ си: „Ти рече“, той отговаря на питането на първосвещеника. Той е Христосъ, синъ Божи, но за да нѣма недоразумѣние той прибави още нѣколко мисли, които показватъ, какъ схваща Исусъ прѣдизначението на Месия. Отъ сегашното той се прѣнася въ бъдещето. „Отсега ще видите Сина човѣшки, че седи отдѣсно на силата и че иде на облацитъ небесни“. Тѣ доживѣха да видятъ това. Откакъ го разгнаха, Исусъ тръгна по небесния пѣтъ. Иерусалимъ се изпълни съ неговото пришествие, мощно и побѣдоносно. Сега той бѣ обвиняемъ, а тѣ — сѣдницитъ обвинители, но ролитъ имъ скоро щѣха да се размѣнятъ. Отъ думи, подобни на тия, можемъ да видимъ, какво мислѣше Исусъ за себе си и какво лично

мѣсто принадлежи нему въ царството небесно и по отношение хората и Бога. Първосвещеникътъ бѣше задоволенъ, защото намѣри, каквото търсѣше. Това не бѣше явно богохулство, защото всички очакваха Месия, а той трѣбаше да дойде рано, или късно, но единъ човѣкъ прѣзрѣнъ, отхвърленъ безъ домъ и приятели да сравнява себе си съ Сина човѣшки, на когото се даде „власть, слава и царуване, за да му служатъ всички народи, племена и езици; властта му е власть вѣчна, която край нѣма и царството му нѣма да се развѣли“ (Дан. гл. 7), като претендира да седне на Божия прѣстолъ — всичко това бѣше, наистина, непростимо богохулство, повече свѣдѣтели и обвинения не бѣха нужни и тѣ веднага произнесоха смъртната присъда надъ Исуса.

Въ модернитъ сѣдилища обвинениятъ криминаленъ прѣстѣпникъ не е никогато изложенъ на хули, и подигравки. Той е въ рѣцѣтъ на закона, защитенъ отъ всѣка понататѣшна обида. Безчовѣчно, звѣрски се отнесоха съ Христа слѣдъ това. Фактитъ въ ст. 67 и 68 сж потресни та едва може да се вѣрва, че всичко това е истина. То показва, колко жестокъ може да е човѣкъ и сжшверѣме но, колко велика е любовта на Христа, който умрѣ и за тия, които го бѣха, заплъваха и мъчиха по всевъзможни начини.

ВЪТРЕШЕНЪ ОТДѢЛЪ.

Къмъ абонатитъ и приятелитъ на спис. Христ. Свѣтъ. Като имаме намѣрение да внесемъ нѣкои подобрения въ списанието прѣзъ идеята 1911 год., обръщаме се къмъ абонатитъ и всички съчувствители на дѣлото съ молба да ни дадатъ писмено своитъ внушения като какви подобрения бѣха желали да се въведатъ за да се разшири по този начинъ полезността на Христ. Свѣтъ. Общаваме се да земемъ подъ внимание всички разумни и цѣлѣсообразни мнѣния стига тѣ да сж въ кръга на нашитъ материални и умствени сили.

Съединената конференция на Южно-Българскитъ Еванг. църкви се е държала тѣзи дѣни въ Станимака. Нѣмаме никакви свѣдения на рѣка колкото за характера и прѣобладаващия духъ въ службитъ и разискванята, но се учимъ че една отъ работитъ на Събора е била да организира евангелска църква отъ досегашното евангелско общество въ Станимака съ Г-нъ Иванъ. М. Цаковъ като пастиръ. Радваме се да констатираме факта че новоорганизираната църква начина своя животъ като себеподдържащо учреждение. Нека това послужи за примѣръ на други числено по-големъ църкви които продължаватъ да се облѣгатъ главно на помощъ отвънъ.

Македонскитъ Евангелски църкви. Поради лошитъ пѣтни съобщения и отдалечеността на евангелскитъ църкви въ Македония, ще се държатъ конференции на двѣ отдѣлни мѣста — едната въ Моноспитово, Струмишко и другата въ Разлошко. Споредъ най-послѣднитъ извѣстия отъ Солунъ, Г-жа Едуардъ Хаскелъ била сериозно болна отъ тифондна трѣска. Сжщо и съпругътъ ѝ Г. Едуардъ Хаскелъ не билъ добръ. Напомняме на всичкитъ си приятели въ Сѣверна и Южна България да помнятъ въ молитвитъ си тѣзи македонски конференции както и болното сѣмейство на този дѣятеленъ мисионеръ.

Размѣстване на проповѣдници въ Южна България. Меричлерската еванг. Църква за дълго време е била безъ проповѣдникъ вслѣдствие на което духовниятъ ѝ животъ е значително ударилъ на дѣрѣ. Не отдавна за пастиръ на църквата въ Меричлери е билъ назначенъ Г-нъ Герасимъ Н. Поповъ, братъ на Софийския пастиръ. Учимъ се че новия пастиръ е почналъ работата си при голѣми насърчения. Църковното помѣщение се прѣпълняло съ жадни слушатели, Молитвуваше на Г-на Попова плодovitа работа и изобилни благословения. Носи се слухъ че Г-нъ Георги Сѣдлоевъ може да бжде назначенъ на мѣстото на Г. Георги Поповъ въ Лѣджане, Четинско.

Уставътъ на Българското Еванг. Дружество е билъ коренно прѣработенъ отъ една тричленна комисиия назначена въ миналия годишенъ съборъ на дружеството въ Драма. Прѣди да бжде прѣдставенъ на разискване въ идния съборъ на дружеството въ Пловдивъ, той ще бжде напечатенъ и изпратенъ до членоветъ за проучване. Понеже внесенитъ промѣни (изключая цѣлата) сж съществени, то и съборътъ въ Пловдивъ обѣщава да бжде необикновено важенъ. Съ пълното изплащане на дълговетъ останали отъ бившата книжарница, има се голѣма надежда че дружеството ще почне да развива една обширна духовно-литературна дѣятелностъ.

Новонапечатаниятъ Нови Завѣтъ за българитъ. Бърземе да съобщимъ на четцитъ че нашата библейска книжница се е обогатила съ едно ново издание на Новия Завѣтъ напечатано напоследѣкъ въ Берлинъ, Германия. Английскитъ и Българскитъ прѣводъ на това многоцѣнно издание сж турени на страницитъ въ паралелни колони и съ еднообразенъ шрифтъ така щото стиховетъ и на двата езика се точно посрѣщатъ на сжщата страница. Онѣзи които познаватъ и двата езика ще добиятъ особна видѣлина за по доброто разбиране на значението чрѣзъ сравняване стиховетъ въ двата езика. А за тѣзи които искатъ да изучатъ кой да е отъ двата езика, книгата е бѣзцѣнна. Напечатана е на хубава хартия, съ ясенъ четливъ шрифтъ безъ печатарски грѣшки и здраво подвързана съ платно. На голѣмина е 12 на 16 1/2 см, и 3 см. дебела. Съ пощата се изпраща въ България за 2.50 лева. Намира се за продажъ при пастиръ Павелъ Тодоровъ, ул. Аспарухова № 5. Русе, сжщо и въ редакцията на „Христ. Свѣтъ“ ул. Врабча № 2. София. Книгата не е напечатана за печалба, тѣй като тя се продава за по-долъ отъ коштуемата стойностъ, но пакъ си струва цѣната.

Два важни законопроекта. Въ тронното слово което се прочете отъ Н. В. царя при отварянето на Народното Събрание, ние бѣхме изненадани да чуемъ че Правителството е приготвило да внесе въ тѣзъ годишната сесия два важни законопроекта които прямо засѣгатъ религиознитъ права и интереси на всичкитъ българо-евангелски църкви и общества въ царството. Тѣ сж: първо законпректъ за частнитъ училища и второ, законопректъ за вѣроизповѣднитъ общини. Понеже респективнитъ министерства на просвѣтата и вѣроизповѣданията неблаговолиха да ни изпратятъ по единъ екземпляръ за разглеждане и проучване, ние не знаемъ съдържанието имъ затова и не сме въ състояние да се произнесемъ дали нашитъ права и свободи, осветени отъ конституцията сж застъпени добрѣ или не. Ние българо-евангелиститъ сме нераздѣлна частъ отъ цѣлокупния български народъ, но имаме малко различни религиозно-духовни интереси, ние съставляваме, отдѣлни свободни вѣроизповѣдни общини заедно съ частни наши училища въ Ловечъ и Самоковъ. Ето защо ние подканяме религиозния прѣдставител и

бюрото на федеративно съюзенитъ еванг. църкви въ царство България да блягъ зорко и въ случай на нужда да издигнатъ високо гласа си противъ всѣко посѣгателство или опитъ за ограничаване или отнемане свещенитъ ни права,

Една анкета на „Духовна Пробуда“. Въ последния брой на това списание срѣщаме слѣдния позивъ къмъ българската интелигенция. Дано поканата на Дух. Пробуда намѣри отзивъ въ сърцата на мнозина отъ нашитъ събудени хора щото да се заинтересуватъ въ църквата и въ нейното назначение. „Вечерна Поща“ тоже обѣщава на четцитъ редъ статии върху църквата излѣзнали отъ перото на едно високо поставено духовно лице. Сега, като се иска отъ Нар. Собрание да увеличи свещенишкитъ заплати, е най-сгодното време да се разискатъ публично нѣкои назрѣли въ свръзка съ църквата въпроси.

За българската интелигенция.

„(Анкета) Нѣкои наши владци писаха въ вѣстникитъ, че се кроая „прѣвратъ въ църквата“. Екзархътъ искалъ или искали да го прогласятъ за патриархъ. Правятъ се, при това, исторически справки за нашата църква. Казва се, каква е била, какъ е била наредена отъ народно-църковния съборъ прѣзъ 1871 — 72 год, каква е сега и каква би трѣбвало да бжде.

Туй се пише, за да се прѣдупрѣди „народа“ и неговитъ духовни сега прѣдставители за кроення „прѣвратъ“.

Понеже интелигенцията е, която сега тѣй или иначе прѣдставлява и води народа, редакцията на „Духовна пробуда“ (София, ул. „Аксаковъ“, № 50) се обръща къмъ нея за една анкета. Тя моли да ѝ се отговори на слѣднитъ въпроси:

1. Какъ гледате на тия владички писма и главно на писмото на варненския и прѣсл. митрополитъ Симеонъ
2. Наврѣмenni ли сж тѣ, т. е., прѣдранили ли сж или сж закѣнѣли?
3. Правятъ ли ви тѣ изобщо впечатление?
4. Виждате ли нѣкаква полза или вреда отъ туй дѣто екзархътъ щѣлъ да стане патриархъ?
5. Какво мѣсто давате вие на българската църква, която нѣкога е играла толкозъ голѣма общ. роля въ сврѣмения обществеч и държавенъ животъ?
6. Какво трѣбва да бжде, споредъ васъ, нейното отношение спрямо държавата и държавнитъ институции и
7. Ако обичате, да ни кажете въ свръзка съ това, какво значение давате вие на религията изобщо въ сегашно време и какво бждеще ѝ прѣдвизждате?

Вашето мнѣние ще бжде напечатано въ „Дух. Проб.“, при желание, безъ Вашия подписъ.“

Редакцията.

ОТЪ ДАЛЕЧНИТЪ СТРАНИ.

Религиозното гонение въ Русия Първи баптиститъ се наеха, подъ водителството на енергичния пастиръ Фетлеръ да почнатъ евангелска работа въ православна Москва. Негодуванието на духовенството нѣма граница. По едно време гонителитъ сполучиха да затворятъ едва що отворения евангелски молитвенъ дсмъ, но чрѣзъ позивъ до първия министъръ Столипина, пастиръ Фетлеръ сполучи да го отвори на ново. По поводъ на това В. „Руская Земля“ вика къмъ патронитъ на църквата Алекси, Иона и Филипъ: „Станете, помогнете ни! Оласността щото ни застрашава е по голѣма отъ онази щото ни дойде въ старо

време отъ татаритѣ или отъ Наполеона. Тѣзи проклѣти чужаенци убиватъ не само тѣлото но и безсмъртнитѣ души!"

Същевременно известия пристигнали отъ Кавказъ говорятъ че заточенитѣ студисти се намиратъ въ ужасна мизерия. Не имъ даватъ работа, нито възможностъ за какво да е прѣдприятие. Мнозина отъ тѣхъ съ готовностъ биха напуснали Русия, но правителството отказва да имъ издаде паспорти. Чиновицитѣ даже намиратъ наслаждение да гледатъ беззащитни човѣци да гладуватъ!"

Методистската църква въ Филипинитѣ въ разстояние на десетъ години е до толкова нацѣрвала щото днесъ брой 30,000 годнове и 100,000 привърженици. Петстотинъ души филипинци сж били назначени за проповѣдници на евангелието. Заведение за дияконици, болница, богословска семинария и сиропиталище сж били отворени. Напоследѣтъ на една демонстрация въ Манила се събрали много хиляди методисти съ знамѣна, подписи (лозинки) и нѣколко музикални банди. Най-видниятъ надписъ които се четѣ по знамената е: **Исусъ единичниятъ Спасителъ**. Како четемъ тѣзи редове, нечемъ ли ние работницитѣ отъ Методистската Мисия въ Северна България да туримъ всѣкой ржката си на сърцето и да се попитаме що вършимъ? и що сме свършили до сега въ тия петдесетъ години?!! Богъ който слуша молитва и излива обилно Духа си въ Филипинскитѣ острови, не е ли и надъ насъ въ България? Да не би и ние да сме се успали дълбоко на дъното въ кораба както Иона който бѣше притенъ да проповѣдва въ Ничевия?!

Гонителката Френска Република въ Мадагаскаръ. Когато Лондонското Мисионерско Дружество почна най-напрѣдъ работа въ островъ Мадагаскаръ изъ сѣмствуваше никакъвъ писменъ езикъ, но отъ какъ дойдоха мисионеритѣ на острова, създадоха писменостъ, книжница, отвориха много училища и научиха стотици и хиляди да четатъ. Сега прословутата френска република затвори всичкитѣ училища. Но не е само това. Туземцитѣ учители въ държавнитѣ училища сж били всичкитѣ повикани напоследѣтъ въ столицата Антанариву дѣто главниятъ управителъ имъ е забранилъ да не зяматъ участие въ никъво християнско богослужение, нито да спомагатъ парично въ дѣлото на християнскитѣ църкви!

Не отглавна нѣкой зичуъ да се пѣе пѣсень между нѣкои туземци въ едно отдалечено село. Слухътъ стигналъ до ушитѣ на военни командири и трима войници били изведнѣжъ изпратени да издиратъ. Разбрало се че единъ християнитѣ заедно съ жена си пѣли у дома си една вечерна духовна песень. Казало имъ се че никакви религиозни служби не се позволявагъ, и когато въ отговоръ можеть казатъ на пѣнего на единъ пѣсень не може да се счете като религиозна служба, единъ отъ войницитѣ му нанесълъ силенъ ударъ по лицето съ конѣка на пушката! Това сж френскитѣ хвалби съ думитѣ: *Свобода! Равенство! Братство!*

Социалиститѣ въ Белгия. Група социалисти отъ Graes Berlent Белгия помогали евангелския пастиръ да имъ даде нѣколко скъпи върху евангелската религия за която тѣ почти нищо не знаят. Народниятъ домъ билъ туренъ на негово разположение и въ теченіе на петь последователни вечери прѣдъ едно слушателство отъ 50 до 200 души той говорилъ върху темитѣ: „Защо не можемъ да сме католици“, „както нѣщо е протестантството“. „Отъ какво се нуждѣе народа“. Сжденето на Христа Слѣдъ скъсатѣ винаги се допускали разисквания но съ благъ и вѣжливъ духъ. При свършѣнка на сказкитѣ единъ

работникъ който се иматъ за свободомислящъ дошелъ на платформата и слѣдъ като се удостоилъ съ горещитѣ ржкоплѣскания на присѣдствуюцитѣ за хубавитѣ думи що изрекълъ по адресъ на християнството, казалъ:

Слѣдъ всичкитѣ пояснения дадени отъ сказчика става явно че моралното учение на Исуса Назорянина е свършено и че всѣкой който го практикува не може освѣтъ да бжде добъръ човѣкъ. Ако и да съмъ невѣрующъ, пакъ не се стѣснѣвамъ да кажа че тѣзи които учатъ тѣзи учения и истинна слѣдватъ духа на евангелията, сж разумни хора които приготвяватъ едно ново общество свободно отъ омраза и нѣлно съ мара и благостта на Исуса.

Защитницитѣ на Исусовата система за нравственостъ сж искрени хора чийто убѣждения иматъ въ основата си едно дълбоко и точно познаване на истината. Да се противимъ на това учение значи да дѣйствуваме както не е прилично на социалиститѣ да дѣйствуватъ. Ако е необходимо за социалиститѣ да пригърнатъ нѣкаква религия, тя трѣбва да бжде Исусовата."

Като плодъ на тѣзи конференции евангелиститѣ въ Лиежъ организирани евангелски служби за социалиститѣ. Въ другъ единъ градъ социалиститѣ поканили мѣстния пастиръ да имъ държи нѣколко сказки върху раздѣленіето на църквата отъ държавата и за християнския моралъ. Хвала Богу за тѣзи отворени врата.

Библейското Дружество. На последното си годишно заседание, Британското и Иностранно Библейско Дружество прѣдстави единъ отчетъ който трѣбва да укрѣпи вѣрѣта и да влѣкне дѣятелностъ въ всички мъже и жени изъ цѣлия християнски свѣтъ. Прѣтъ изтеклата година това Дружество изпечетило 6,620,024 екз., включително 843 784 Библии, 1,198,226 екз. Нови Заветѣ и 4,548 014 екз. частъ отъ Св. Писание. Тѣзи цифри надмиватъ общия сборъ на напечатанитѣ прѣзъ по минѣлата година съ 685,000 екз. повече, и прави годината въ всѣко отношение бѣлѣжата въ исторіята на Дружеството. Голѣма частъ отъ това увеличение се дължи на отварянето Източния свѣтъ за работата на християнскитѣ мисионери.

Какъ свързва евангелието. Видно мѣсто въ Единбургската Мисионерска Конференция се даде на делегатитѣ отъ туземнитѣ църкви въ Индия, Китай, Япония, Кореа и Африка. Едва ли нѣмае говорители които се изслушваха съ таквоя вниманіе, и чийто бѣлѣжки бѣха толкова внимателни и полезни както оузи на туземцитѣ. Даже опитъ се направи и старания се положиха да не се спомена думата „туземецъ“. Епископъ Брентъ отъ Филипинскитѣ острови, въ това отношение направи добро впечатление кога каза: азъ съмъ туземецъ отъ Канада, по изборъ американски гражданинъ, по благодать и призиваніе на Мисията Филипинецъ, но пакъ азъ си се оставамъ туземецъ отъ Канада!"

Много Отци въ Израеля. И какви вегерани сж тѣ! Джонъ Росъ който прѣдъ тридесетъ и осемъ години отиде въ Манѣжурія и доживѣ да види работата да порасте отъ трима повѣрвали прѣзъ първата година до 30,000 покръстени обращеници; Георги Неткитъ който прѣживѣтъ голѣмъ години на Филипинскитѣ Острови щото ги видѣлъ какъ се издигнали отъ дивачество и човѣкоядство и станали образованъ християнски народъ; Андрей Уатсънъ който прѣдъ четиредесетъ години усилѣлъ на основе само четири училища въ Египетъ, а сега е живъ да възглавява Християнскитѣ училища на Египетъ 14,000 ученици; и въ наше време С. А. Мофатъ който е очивидецъ на чудното и великото прѣобразуване на Кореа.

